Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the ima-ges to determine what is correct.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

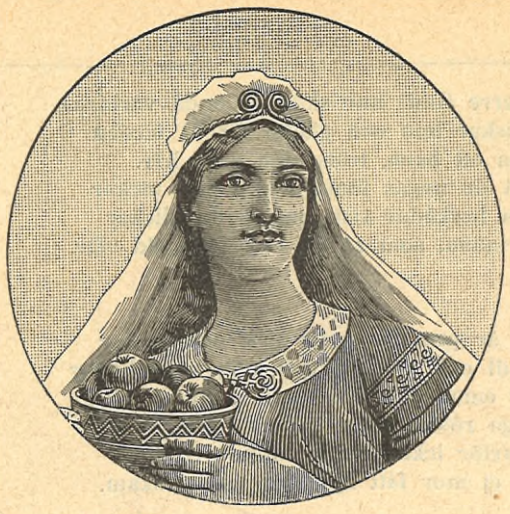

IDUN

ILLUSTRERAD TIDNING FÖR KVINNAN OCH HEMMET

N:R 28 (707). LÖRDAGEN DEN 14 JULI 1900. 13:DE ÅRG.

PRENUMERATIONSPRIS PR ÅR:	UTGIFNINGSTID:	REDAKTÖR OCH UTGIFVARE:	BYRÅ OCH EXPEDITION:	KOMMISSIONÄRER
IDUN ---------- KR. 5:—	HVARJE LÖRDAG.	FRITHIOF HELLBERG	KLARA S. KYRKOGATA 16, 1 TR.	ANTAGAS ÖFVER HELA LANDET PÅ ALLDELES SÄRSKILDT FÖRMÅNL. VILLKOR.
IDUNS PRAKTUPPLAGA ---- » 7:50	— —	TRÄFFAS SÄKRAST KL. 2—3.	ÖPPEN KL. 10—5.	STOCKHOLM
IDUNS MODETIDN. MED PL. » 5:—	LÖSNUMMERPRIS: 10 ÖRE.	REDAKTIONSSEKR.: JOHAN NORDLING.	ALLM. TEL. 6147. RIKS 1646	IDUNS KUNGL. HOFBOKTRYCKERI.
IDUNS MODETIDN. UTAN PL. » 3:—				

ETT GULDBRÖLLOPSPAR.

A. Dahlgren foto.

DOMPROSTINNAN AUGUSTA TORÉN.

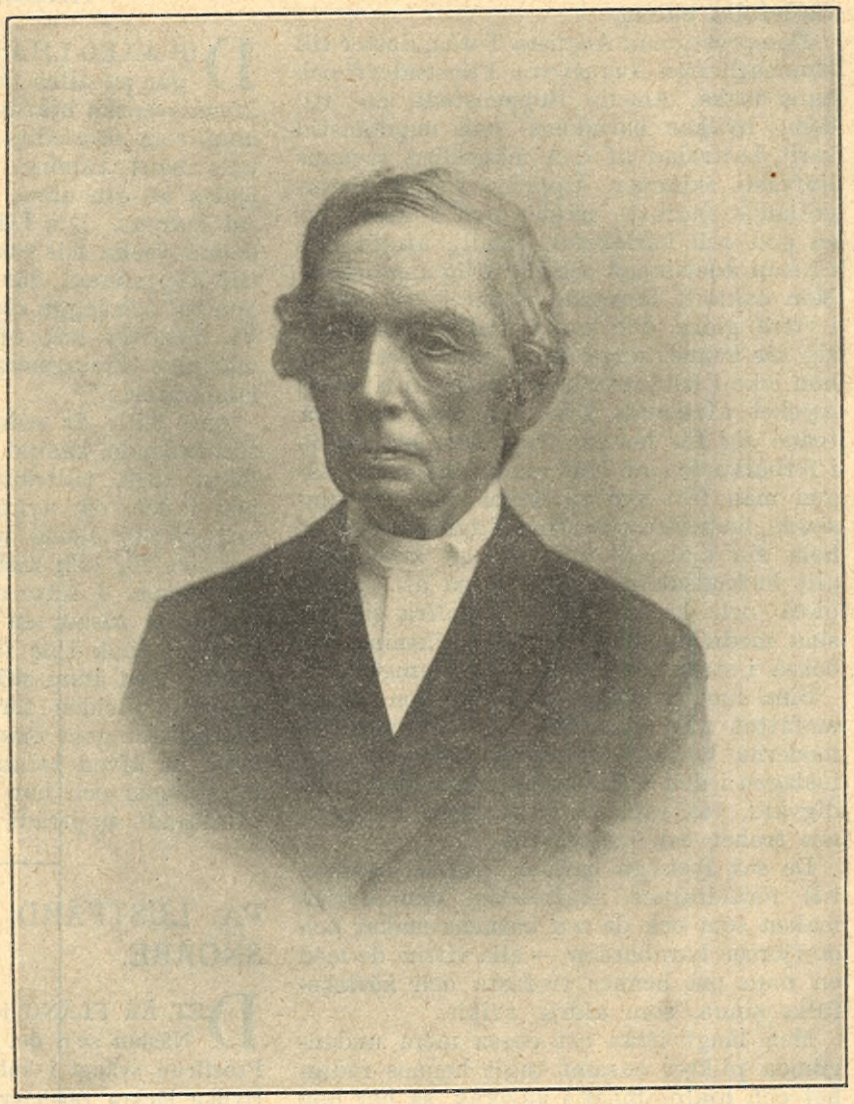

A. Dahlgren foto.

DOMPROSTEN CARL AXEL TORÉN.

SISTLIDNE ONSDAG begicks å det idylliska Dalarö en anslående och af hjärtevarm stämning präglad högtidlighet, i det den högt värderade f. d. domprosten och f. d. teologie professorn i Upsala, d:r Carl Axel Torén, och hans maka, Augusta von Friesendorff, i kretsen af släkt och vänner då firade sitt guldbröllop.

Den gråhade herden har visserligen sedan länge trädt tillbaka från sin verksamhet i den svenska kyrkans tjänst, hans kraftfulla och af glödande trosnit vibrerande stämma ljuder ej längre från predikstol eller kateder, men minnet af hans verksamhet lefver allt fortfarande i vida kretsar inom våra landamären, liksom minnet af hans blida och af sann kristlig fromhet genomträngda personlighet.

Carl Axel Torén föddes i Stockholm den 2 oktober 1813, blef student i Upsala 1830, fil. doktor 1836 samt prästvigdes 1839. År 1860 promoverades han till teologie doktor och genomreste under de följande två åren på regeringens uppdrag England, Skotland och Tyskland för att taga närmare kännedom om religionsundervisningen i dessa länder. År 1865 utnämndes han till förste teol. professor och domprost i Upsala. Mot slutet af följande år erhöll han tjänstledighet från de akademiska föreläsningarna och examina för att mera ostördt få ägna sig åt sitt arbete inom bibelkommissionen, af hvilken han alltsedan 1853 var medlem och till hvilkens sekreterare han utnämndes 1862.

För ett tiotal år sedan manade åldern och behofvet af hvila honom att draga sig tillbaka från det ansträngande arbetet, hvadan han då tog afsked från professuren och domprosteriet.

Torén har verksamt deltagit i utarbetandet af den bibelkommissionens proföfversättning af Gamla testamentet, som utgafs 1878, samt af de proföfversättningar af Nya

testamentet, som utkommo 1873, 1877 och 1882, och af hvilka den sistnämnda med några smärre ändringar nu är gällande. Såsom medlem af psalmbokskommittéen har han medverkat vid 1889 års förslag till ny psalmbok, och åtskilliga psalmer däri äro författade af honom.

Genom sin kristliga fromhet, sin humanitet och plikttrohet vann och bibehöll domprosten Torén städse stort inflytande på den studerande ungdomen, af hvilken han var högt aktad och älskad. Äfven som församlingslärare och predikant åtnjöt han stort anseende. Hans starka stämma passade väl att till lyssnande människoskaror bära fram religionens bud under de mäktiga hvalfven i Upsala domkyrka. En lågande entusiasms kraftiga underström bar städse hans predikningar, hvilkas innehåll vittnade om hans starka trosnit och varma, ödmjuka sinnelag.

T:s omfattande verksamhet såsom universitetslärare, församlingslärare och bibelöfversättare lämnade honom ringa tid öfver till författarskap. Dock har han riktat den svenska religiösa litteraturen med flere värdefulla bidrag.

Domprostinnan Augusta Torén, dotter till kammarherren August von Friesendorff och hans maka, Amelie Hoppenstedt, hör till dem, hvilkas barndoms- och ungdomstid varit bestrålad af den mänskliga lyckans ljufvaste skimmer. Uppväxt i en af Östergötlands fagraste näjder och i skötet af en god och kärleksfull familj, åtnjöt hon en sant ädelsinnad och allvarlig uppfostran. Men oaktadt lockande utsikter om ett lif i yttre glans och prakt tydligt afslöjade sig för hennes unga, fria, ljusa blick, drog hon icke i betänkande att välja en tillvaro, mycket afvikande från den, som så nära tedde sig för henne. Hon, som blickat in i förhållanden af helt annan art och i någon mån fått syn på denna världens tjusande lockelser, föredrog frivilligt och af hela sin själ att införas i en krets, där allt hufvudsakligen gick ut på att gagna, bistå och kanske äfven uppoffra sig för sina medmänniskor. I denna riktning har också i stort sedt hennes lif framgått.

Sina husliga åligganden har hon städse omfattat med varmaste nit. Makans och moderns helgade omsorger hafva utgjort inslagen i den väf, som nu snart ligger färdigväfd, ett vackert vittnesbörd om hennes trohet och hennes flit.

De sex lyckliga barnen, som nu samlats till föräldrarnes högtidsdag, den åldrige maken som ock de sex barnens makar och de fjorton barnbarnen — alla vittna de med en mun om hennes trofasta och kärleksfulla sinne, som aldrig svikit.

Men långt ifrån att dessa mera undangömda plikter ensamt tagit hennes rådighet och hjälpsamhet i anspråk, så har hon förstått att i den stora församling, hvilken hon nu i fulla femtio år tillhört, gå många behöfvande tillhanda med råd och hjälp. Att hon under årtionden varit ordförande i Upsala Fruntimmersförening, torde helt säkert beteckna något bättre och kärare än endast en personlig hedersbevisning. Allvarlig välvilja och varm medkänsla ha i stillhet utan många ord varit domprostinnan Toréns lifselement.

Också gingo på hedersdagen talrika välsignelser från när och fjärran till detta högt vördade och älskade guldbröllopspar, hvars lif varit ett enda långt exempel på den sanna kärlekens anda och gärningar.

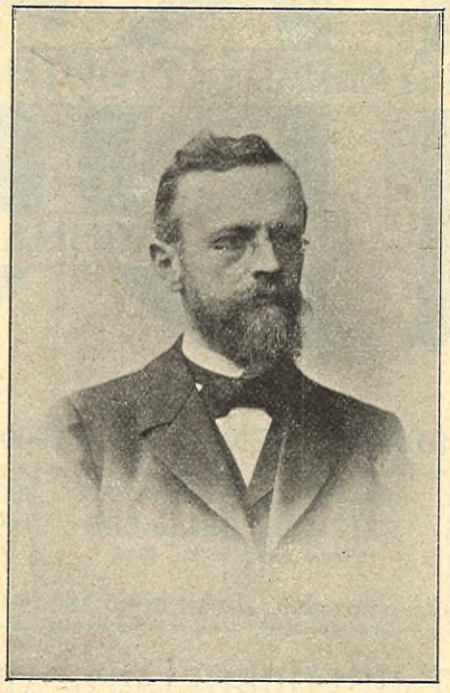

AXEL LILLE.

D:R AXEL LILLES namn är i dessa dagar på allas läppar i Finland, liksom äfven svenska hjärtan klappa varmt för honom, som så modigt förde sitt lands talan, tills hans tidning, »Nya Pressen», drabbades af censurens järnhand och för alltid indrogs. D:r Lille anlände i början af denna vecka till Stockholm på genomresa till Köpenhamn, där han skall hvila ut någon tid och lägga råd för kommande dagar. Vi meddela här ofvan porträttet af den märklige tidningsmannen och varme fosterlandsvännen.

Axel Lille är sedan länge känd som en framstående kämpe i det fria ordets led. Född 1848, tillträdde han 1883 chefskapet i den då nyuppsatta »Nya Pressen» och gjorde denna inom kort till hufvudorganet för den moderata svensk-språkiga riktningen. I detta afseende hade han stor betydelse såsom en förmedlande och försonande länk i de finsk-svenska tvistigheterna. Men ännu större har hans betydelse blifvit i striden för fosterlandets lagliga rättigheter gent emot russificeringen. D:r Lille är äfven ledamot af borgarståndet i landtdagen och har där lika skickligt och oförfäradt uppträdt för Finlands sak.

PÅ LUSTFÄRD. FÖR IDUN AF SNORRE.

DET ÄR FLÄNG i huset, matsäck lagas,
Nästan se'n det började att dagas
Prostfrun svängt i kök och skafferi,
Hvilka läckra rariteter vinka!
Ägg och plättar, höns och hemrökt skinka
Och en tårta sist med fyllning i.

Änn' hon näns ej väcka upp de unga,
Tids nog få de känna dagens tunga,
Morgonsömnen är dem ju så kär,
Mor är vanast sträfva hon och vaka,
Dagens ro och nattens sömn försaka,
Aldrig tänker hon på sitt besvär.

Solbelyst och daggfrisk ligger dalen,
När hon stiger ut på förstusvalen
För att se, om himlen bådar godt,
Skyn sig blå och strålande syns hvälfva,
Blommorna och bladen sakta skälfva,
Se'n de vindens första hälsning fått.

»Herre Gud! hur skön är ändå världen»,
Hviskar hon och gläder sig åt färden
Som ett barn, trots sina gråa hår.
Mot de ungas fönster upp hon nickar
Och beskådar sist med glada blickar
Skrindan, som så fin och löfprydd står.

Nu är prostfar uppe själf och gnolar
Gladt och morgonkrytt, och ljusa kjolar
Ser emellanåt man skymta fram,
Unga röster fråga halft förskräckta,
Hvarför icke förr de blifvit väckta,
Att ej mor fått hjälp är riktigt skam.

Sist han kommer, själfva lärdomsljuset,
Medicinarn, sonen uti huset,
Mammas egen kära kelegris,
Och med honom gästen och kamraten,
Lefnadsglade unge kandidaten,
Sångartriumfator från Paris.

Kaffet drickes, man är klar att starta,
Petter kommer med de båda »svarta»,
Som han lugnt och säfligt spänner för,
Korgar stufvas ner i hö't och gömmas,
Mor är rädd, att något kunnat glömmas,
Och en allra sista mönstring gör.

Allt i ordning. Prosten högljudt smackar,
Och så bär det af i prästgålns backar
Under glada rop och muntra skratt,
Far dock jämrar, att det skakar illa,
Ångrar, att han inte tog sin trilla,
Men blir lugnad af sin äkta skatt.

Svarta paret sig med lunken hedrar,
Skrindan skraltar muntert utan fjädrar,
Sådan fora bjuds ej alla da'r,
För de unga gör det nog detsamma,
Men i djupet af sitt hjärta mamma
Längtar efter trillan, hon som far.

Se'n man hunnit öfver första gärdet,
In i skogen och i skuggan bär det,
Och nu njuter man i fulla drag,
Friska dofter fröjda sinn' och lunga,
Unga kandidaten börjar sjunga,
Hvem kan låta bli en sådan dag!

Och i samma jämna lunk jag rimmar,
Rullar skrindan framåt ett par timmar
Under sång och prat och muntert glam,
Men då kännas friska vindar fläkta,
Och med hufvu'n mellan löfven sträckta
Märker man hur hafvet glindrar fram.

Då blir jubel, Petter sista svängen
Kör försiktigt rätt fram öfver ängen
Till en liten stuga tätt vid strand,
Nu har ändtligt man nått målet — hafvet!
Mor, hvad som i höet är begrafvet,
Börjar plocka fram med varsam hand.

Fiskargumman, kungjord om besöket,
Står och niger uti dörrn till köket,
Viktig, varm och glad så det förslår,
Ungarne hon klädt så högtidsfina,
Skurat dem med såpa, så de skina,
Där de stå med vattenkammadt hår.

Far står lugn och bredbent ner vid båten,
Kännande sig högligen belåten

Att få bjuda herrskap på seglats,
Allra först dock, som man alltid brukar,
Prästmor fram utur sin matsäck dukar
Frukostrispen på en skuggig plats.

»Kära hjärtandes», hon skrek, »se smöret!
Det är soln och värmen, som rår för'et,
Tag försiktigt, så det ej blir smet!»
Och att råga hennes kval till brädden,
Det i stället blifvit smör af grädden,
Och så fick då skrindan skuld för *det*.

Se'n de unga rusa ned till båten,
Mamma känner sig så högst belåten,
Om hon bara slipper vara med,
Har ej seglat alls, se'n hon var flicka,
Är så rädd, att båten kunde vicka
Eller kanske lägga sig på sned.

Pappa visste ej i början riktigt,
Kanske om det kunde gå försiktigt,
Ville han försöka lite grand,
Men som hans förslag protester väckte
Hos ett ungt och oförväget släkte,
Låg han kvar i gräset med »Vårt Land».

Som jag själf är föga van på bölja,
Må förlåtas, om ni ej få följa
Med vår ungdom på dess glada färd,
Snart med segel utaf vinden fyllda
Och på vågor utaf sol'n förgyllda
De försvunno på den vida färd.

Prosten i den ljufvaste siesta
Lät af bladets »ledare» sig fresta,
Snart han snarkade af hjärtans grund,
Mor att skydda emot mygg hans slummer
Bredde ut det intressanta nummer,
Så förnöjd att »gubben» fick en blund.

Längre fram hon dukade i gräset
Middagsbordet, där längst ut på näset
Mellan björkarne så vackert var,
Fröjdades hur godt det skulle smaka,
När från sjön de kommit hem tillbaka,
Bredde ut en sjal tillreds åt far.

När sitt »pyssel» ändtligt hon fått sluta,
Slår hon själf sig ned i ro att njuta,
Lyssnande till hafvets stilla brus,
Skönt är allt, hvart än hon blicken vänder,
Och till sist hon knäpper sina händer
Andaktsfullt som uti Herrans hus.

Men beständigt följd af lifvets prosa,
Tycker hon att något börjar osa,
Rusar upp och tänker på kastrull'n,
Där hon värmt sin höna — »Så'nt elände!»
Ropar fiskarmor. »Jag blott mej vände
Och så, kära frun, jag stjälpte kull'n.»

Om den saken kan jag blott förtälja,
Att vår lilla fru fick harmen svälja,
Hönan fick passera utan sås,
Just som mor bekämpade sin saknad,
Ropte far, nu ändteligen vaknad:
»Båten syns där ute som en mås.»

Snart de glada stämmor stranden nådde,
Undrande hur man på »backen» mådde,
Halft föraktfullt på de ungas vis,
Längre ut det hade blåst »förfärligt»,
Men det var just det, som var så härligt.
När det kom en riktigt »väldig» bris.

»Väldelig» var också nu aptiten,
Hönan hon gick med till sista biten,
Allting smakade så gudagodt,
Petter se'n fick smörja sig med resten,
Knäppte alla knappar upp i västen,
Prisande sin ljufveliga lott.

Kaffet dracks och glada lekar lektes,
Kandidaten ombads och bevektes
Sjunga några bitar då och då,
Prostfar gnola' med uti falsetten,
Talte om, när han var i »kvartetten».
»Hå! hå! ja, hur årena kan gå!» —

*

Så det talades om sångarfärden,
Som gjordt svenska sången känd i världen,
Och hvad allt man i Paris fått se,
Och så kom då »Lunkan» på tapeten,
Festandet och hela härligheten,
Presidenten och madame Loubet.

Men då börjar solen på att dala,
Mor, som tycker kvällarne ä' svala,
Manar nu till uppbrott med all fart,
Allting plockas hop, och korgar packas,
Fiskarfar och mor så hjärtligt tackas,
Och så sitter man i skrindan snart.

Outtröttligt ännʼ i ljumma natten
Ljuda sångerna och glada skratten,
Mor så nöjd med dagen hjärtligt ler,
Men när sist han står uppå sin trappa,
»Aldrig nå'nsin,» högt bedyrar pappa,
»Ska' ni få mig i en skrinda mer.»

KVINNORNAS PALATS PÅ PARISUTSTÄLLNINGEN.

PÅ CHAMPS DE MARS — alldeles intill en af Eiffeltornets väldiga järnfötter — ligger »Kvinnornas palats», Palais de la femme. När jag först kom till Paris, veckor efter utställningens officiella öppnande, var det endast ett tomt skal af läkter och gips, efter hvars ytor skaror af arbetare myllrade, utan och innan. Nu står det sent om sider färdigt och inredt, och de hvita murarne i graciös rococo glänsa välkomnande i solskenet.

Med gästfriheten är det emellertid både si och så. Vid entrén affordras besökaren en extra inträdesafgift af halfannan franc — ett kuriöst arrangement, som ej kan vara ägnadt att göra kvinnornas utställning populär i vidare kretsar.

Vi stiga emellertid på och befinna oss omedelbart i en ljus och luftig, gobelinsmyckad pelarhall, som sträcker sig genom tvänne af den ej synnerligen stora byggnadens våningar. Golfvet är täckt med en präktig matta i grönt, bekväma soffor och länstolar, klädda med rödt siden, inbjuda här och hvar till hvila i yppiga palmgruppers skygd och utrymmet i hallen är för öfrigt fylldt med skulpturverk af kvinnliga bildhuggare. I flyglarne å ömse sidor finnas ett kafé och en liten restaurant.

En ståtlig dubbeltrappa leder upp till det rundt hallen löpande galleriet. Här är, i fristående montrer, anordnad en utställning af miniatyr- och elfenbensmålningar, äfven dessa naturligtvis förskrifvande sig från kvinnliga utöfvare af penselns konst.

Två trappor upp, i byggnadens öfversta étage, inrymma tvänne sidosalar en kvinnlig tafvelutställning, porträtter, landskap och genre i olja och akvarell, bland hvilka visserligen många gedigna konstverk med märken af europeisk klang. Man kan dock icke undgå att fråga sig: hvadan allt detta? De kvinnliga konstnärerna deltaga ju, sida om sida med sina manliga kamrater, i den stora konstutställningen i Grand Palais i Champs Elysées, och denna filial utom täflan i en annan ända af utställningsområdet förefaller därför skäligen ändamålslös.

Mellan de tvänne tafvelsalarne i öfvervåningen befinner sig så slutligen »Kvinnornas teater», från hvars lilla scen vid vissa tider på dagen uppföras kortare tal- och sångstycken af kvinnliga författare och kvinnliga artister.

Vid mitt besök gåfvos, i smakfulla rococodräkter, moucher och pudrade peruker, några scener från lilla Trianon: »Marie Antoinette et son cercle», till hvilka Jenny Thénard vid Comedie française var författarinna, medan musiken härrörde från Claude Terrasse. Mellan sirliga menuetturer förnöjdes man med herdevisor till clavecinens och harpans spröda accompagnement — det hela nog så nätt och behändigt hopkommet och synnerligen lämpadt till clou för något sällskapsspektakel eller välgörenhetsbasar. Men hvad det egentligen hade att säga här i »Kvinnornas palats» vid en världsutställning i det stora kvinnogenombrottets tid, det ville man åter igen fråga sig.

Vissa dagar i veckan förvandlas »Kvinnornas teater» till »De små parisarnes teater», hvarvid som matinéer gifvas särskilda barnpjäser.

En tredjedel salong, en tredjedel konstutställning, en tredjedel sällskapsteater —

»KVINNORNAS PALATS» PÅ PARISUTSTÄLLNINGEN.

Uti Brunkebergs Manufaktur-Magasin köpas LÄTTA SORGTYGER bäst och billigast. Profver franko.

se där alltså programmet för »Kvinnornas palats» på världsutställningen i Paris! Man kan ej fördölja för sig en känsla af besvikenhet, huru man med skäl borde ha kunnat vänta något annat och något mer. Man erinrar sig »The Womans Building» redan från Chicagoutställningen år 1893, hvilken gaf en allsidig och fyllig uppvisning af kvinnans insats på olika verksamhets- och kulturområden, och domen: »Ändamålslöst!» kommer åter på ens tunga.

När allt kommer omkring, är dock »Kvinnornas palats», sådant det nu står där, kokett och sirligt, men ytligt och planlöst, vid foten af Eiffeltornets järnskelett, ett verk, i hvilket det manliga konstruktörgeniet firat en af sin logiks mest lysande triumfer — är, säger jag, karaktäristiskt för den franska kvinnan och hela den franska kvinnorörelsen.

Och från den synpunkten kan det ju vara ett utställningsföremål, väl så upplysande och lärorikt som något annat.

JOHAN NORDLING.

DE SVENSKA KADETTERNA PÅ GARE' DU NORD I PARIS. FOTOGRAFI FÖR IDUN AF ALBIN, PARIS.

TVÅ FINSKA TONSÄTTARE.

I.

ROBERT KAJANUS.

DET VAR, om jag icke missminner mig, i fjol som man i Stockholm fick höra finska kompositioner vid en konsert, arrangerad af det unga Sveriges tonsättare. På programmet förekom bl. a. namnet Robert Kajanus, ett namn, som i dessa dagar höres oftare än vanligt här i Helsingfors. Kajanus är ledare för den 70 man starka finska orkester, som den 3 juli begynte en konserttournée i Skandinavien, Tyskland, Frankrike och Belgien. Det är meningen att göra finsk musik och finska tonsättare bekanta ute i Europa. Att tournéeföretaget följes af landsmännens varmaste välgångsönskningar, är naturligt, likasom äfven att godt hopp om dess framgång förefinnes, då i spetsen för orkestern står en man med Kajanus' musikaliska begåfning och dirigentrutin.

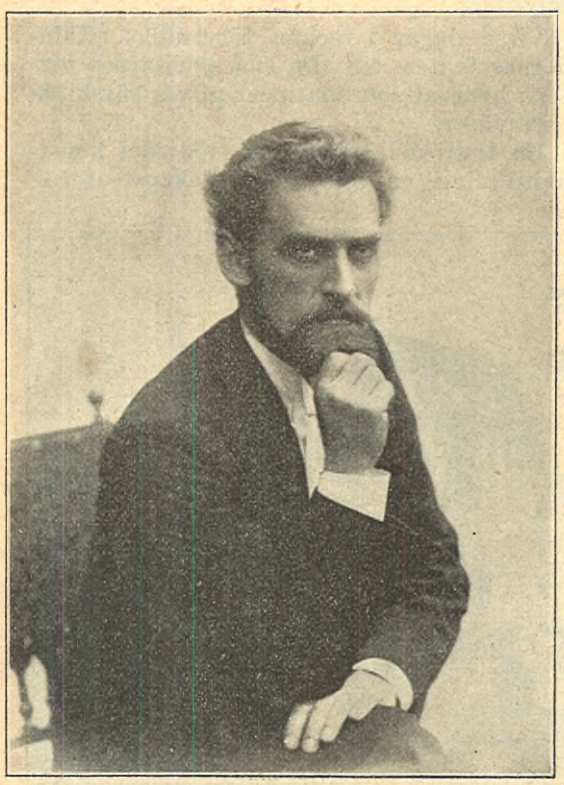

D. Nyblin foto.

ROBERT KAJANUS.

Robert Kajanus, som nu är 44 år gammal, ägnade sig redan tidigt åt den musikaliska konsten. Under sin skoltid inöfvade han manskvartetter, sjungna af de med röst begåfvade kamraterna, och då han skilde sig från läroverket — Normalskolan i Helsingfors — skedde det i den fulla afsikten att bli musiker. Han studerade violinspel för Aug. Niemann, en framstående medlem af den lilla, af N. B. Emanuel ledda teaterorkestern i hufvudstaden, samt musikens teori för R. Faltin, musiklärare vid universitetet och en sällsynt skicklig, fint bildad musiker. I föräldrahemmet — Kajanus far var assessor vid landtmäteriöfverstyrelsen i Helsingfors — uppförde den unge Robert små körkompositioner och kvartettsatser för stränginstrumenter, hvilka han på lediga stunder hade nedskrifvit, och han fick sålunda tidigt vana vid att inöfva och leda ensemblemusik, en vana, som sedan skulle komma honom väl till pass, då han på allvar tog dirigentstafven i sin hand.

Man fäste förhoppningar vid den unge musikern och han bereddes tillfälle att afresa till Leipzig, för att där fortsätta sina kompositionsstudier. Kajanus kom till den berömda tyska musikstaden på en tid, då återskenet af glansdagarna under Mendelssohn, Schumann och Gade ännu hvilade starkt öfver Gewandhauskonserterna och konservatoriet. Grieg, Svendsen, Selmer m. fl. kända nordiska tonsättare, med hvilka den unge finnen kom i beröring, verkade lifgifvande på hans talang, och redan tidigt föddes hos honom tanken på att äfven finska folkmotiv och finsk naturstämning kunde skapa en ny och självständig finsk musik, likasom den norska, af Kjerulf och Grieg representerade, hvilade på nationell grund.

Då Kajanus återvände till hemlandet, hade han ganska riktigt en nationell komposition i fickan, en »Kullervo-sorgmarsch», med ämne hämtadt ur det finska nationaleposet Kalevala. Kompositionen, för orkester, väckte uppmärksamhet och bifall. Men någonting ännu större och för hemlandets musikaliska förhållanden mer epokgörande hämtade Kajanus med sig, nämligen planen att bilda en stor, modern, permanent konsertorkester i Helsingfors. Svårigheterna att realisera idén voro i början stora, men Kajanus' äkta finska envishet, sega energi och brinnande entusiasm besegrade dem. Några musikaliska kapitalister intresserades för företaget, och så startades detsamma i början på 1880-talet med en stor konsert, vid hvilken Kajanus bl. a. dirigerade Beethovens c-moll sinfoni.

Robert Kajanus har sedan oafbrutet stått i spetsen för Filharmoniska sällskapet i Helsingfors och såsom solister vid detsamma engagerat många framstående konstnärer. Jämte en af amatörer sammansatt, stabil kör har hr Kajanus utfört många storartade verk: Beethovens nionde sinfoni och D-dur mässa, Berlioz »Domnation de Faust» och »Roméo et Juliette», Verdis och Mozarts Requiem, m. fl.

Robert Kajanus, som efter hemkomsten från Tyskland i olika repriser besökte utlandet och därunder ytterligare fullkomnade sina studier, bl. a. för Svendsen i Pa-

D. Nyblin foto.

JEAN SIBELIUS.

PASSIONSSPELEN I OBERAMMERGAU SOMMAREN 1900. FÖR IDUN AF FANNY CEDERBLAD.

TÅGET var redan öfverfullt, det tycktes ej möjligt att få en plats. Det var ett af de extratåg, som afgå från München dagen före hvarje representation af passionsspelen. Slutligen lyckades det mig dock att komma in i en kupé. Jag fann mig där bland idel amerikanare. Engelska hördes öfverallt. En tyska, som kom in under vägen, kände sig tydligen, som hade hon varit på främmande mark.

Vid Oberan vidtog den enkom för passionsspelen byggda banan, hvilken betydligt underlättar färden till Oberammergau. Man hade blott att helt bekvämt sitta kvar i sin vagn i stället för att såsom de föregående åren nödgas taga deligens. Vägen för nu rakt in i det bayerska höglandet. Ett hänförande panorama utbredde sig för våra blickar: höga, snöklädda berg, som bildade en värdig kontrast till den lifliga grönskan där nere i dalen och de här och där strödda mörka trädgrupperna.

Till sist äro vi framme vid Oberammergau,

ANNA FLUNGER: MARIA.

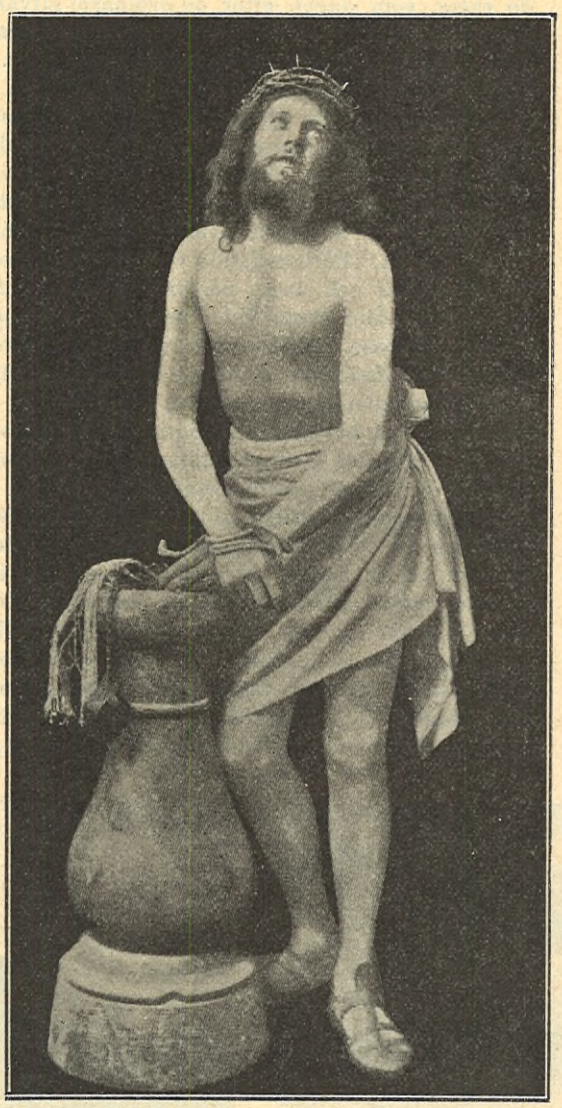

ANTON LANG: KRISTUS.

PETER RENDL: JOHANNES.

ris, har komponerat två finska rapsodier, en sinfonisk dikt »Aino» (motiv ur Kalevala), en orkestersvit »Sommarminnen», kantater, sånger samt en manskör »Sotamarssi» (Krigsmarsch), som genom sin präktiga rytm och sin energiska, manliga melodi blifvit mycket populär bland de finska studentsångarne. Kajanus är såsom tonsättare mycket modern och söker framför allt att ingjuta i sina skapelser en nationell finsk anda, på samma gång han tager alla de orkestrala och harmoniska ressurserna i anspråk. Han är en ypperlig dirigent, lugn och modest i sina rörelser, men tillika full af en inre energi och hänförelse, som elda orkestern.

II.

JEAN SIBELIUS.

Af alla Finlands nu lefvande tonsättare är utan tvifvel Jean Sibelius den rikast och egendomligast begåfvade. Han är född 1865, således nu 35 år, och har redan hunnit skapa en mängd tonverk, hvilka såväl genom sin stora form som sitt betydande innehåll äro i den finska musikaliska litteraturen epokgörande.

Jean Sibelius originella och älskvärdt lifliga natur afspeglar sig i hans musikaliska kompositioner. Dessa äro sprungna ur ett djupt självständigt tonsättarlynne, hvilket icke företer någon förvandtskap med äldre eller samtida komponisters, Peter Tschaikowskys möjligen undantaget. Sibelius allra första tonsättningar, tillkomna under den tid han studerade vid Musikinstitutet i Helsingfors, visade redan hvad andas barn han var. De röjde en märkvärdig fantasibegåfning, lätthet för att utspinna alla konsekvenserna af en gifven stämning, formsäkerhet och melodisk egenart, en egenart, som var besläktad med den finska, tungt vemodiga folkvisans. Tillika uppenbarade de ett sinne för klangeffekter, som syntes högst ovanligt.

Redan vid musikinstitutet komponerade den unge musikern stora och komplicerade verk ss. stråkkvartetter och kvintetter. Det var uppenbart, att han skulle bli en tonkolorist af första rang, så snart han skulle ägna sig åt orkesterkompositionen. Detta besannades äfven i och med de första orkestrala skapelser, som Sibelius under och efter sin första studieresa till Tyskland nedskref. En än större instrumentationsrutin förvärfvade han efter studier för den berömde Carl Goldmark i Wien. Numera är Sibelius en mästare i att orkestrera och han lämnar äfven erkända mästare i denna konst bakom sig, i det han åstadkommit klangkombinationer, hvilka äro fullkomligt nya och öfverraskande sköna. Han inlade i sina tidigare tonsättningar, af hvilka många illustrera legender och episoder ur »Kalevala», en stark, finsk lokalfärg, hvilken förlänade dem en ny, för hans landsmän ytterst fängslande tjuskraft. I dessa kompositioner tyckte man sig höra hemlandets mörka furor susa, deras forsar brusa, dess ensliga moar kringsvepas af nattvinden, medan man såg Finlands glittrande sjöar ur blommande ödemarker spegla sin bild i dessa sällsamma, af ljuft tungsinne och drömmande melankoli fyllda tonsättningar. Men senare har Sibelius till någon del lämnat den exklusivt nationella tonen, för att ikläda sina skapelser en allmännare europeisk dräkt, dock med bibehållande af sitt individuella särlynne och sin smak för en fri, endast af skönhetens lagar bunden form.

Jean Sibelius' nyaste musikstil skönjes i hans stora e-moll symfoni. Till samma kategori af hans kompositioner hör äfven den karaktäristiska sviten ur musiken till Adolf Pauls skådespel »Kung Kristian II». Äkta finskt nationella äro däremot hans legender »Vuonelas svan» och »Lemminkäinen drager hemåt» ur Kalevala samt hans poetiskt fagra »Vårsång», hvilken är buren af en enda, svällande stark känsla.

Nämnas bör slutligen äfven Sibelius' käcka och originella melodi till V. Rydbergs »Atenarnes sång», hvilken med ett slag i Finland eröfrat sig den största popularitet — den sjunges i alla skolor och vid alla ungdomens fester — samt tonsättningen till Runebergs »Sandels» för manskör och stor orkester.

Jean Sibelius är den finske tonsättaren, till hvilken alla andra i Finland blicka upp såsom till sin mästare och banérförare. Han är ock den ende finske komponist, som af staten åtnjuter »digtergage».

Helsingfors, juli 1900.

K. FLODIN.

---

en liten by, gömd bland bergen. Man kommer genast i stämning. Där står ju en liten pojke med långt kring axlarne hängande hår. Det är således en genuin oberammergauer, en af de spelande. Man håller nämligen på, att allt i passionsdramat skall vara så naturtroget som möjligt. Oberammergauerna måste låta hår och skägg växa, så som det fordras för den roll de skola utföra. Där kommer åter samma pojke. Men se! Han har om armen ett band, på hvilket i stora bokstäfver står att läsa *Cook*. Den enkla bergsbon stod tydligen i tjänst hos världens främsta resebyrå. Så långt hade civilisationen sträckt sig äfven här.

Snart äro vi vid inkvarteringsbyrån, dit man på förhand skriftligen vändt sig för att tinga logis och biljett till festspelen. Byggnaden är ny, tjänstemännen ovana. Det var ju också tio år, sedan den sista offentliga representationen gafs, och de unge män, som nu tjänstgöra här, voro vid den tiden ej ännu fullvuxna. Den, som betjänade mig, blef visst litet yr i hufvudet af det ofantliga tilloppet af människor.

Det hus, hvarpå jag fick adress, bar numret 137, ett högt gatunummer för en så liten by. Snart fann jag dock, att numreringen ej gäller en viss gata, utan var gemensam för hela byn. Jag märkte, att en karl med långt hår följde oss. Det var min blifvande värd, som gått till byrån för att invänta sina gäster. Han skulle spela farisé och hade redan som barn uppträdt i passionsspelen, som kräfva en stor del af byns befolkning, nära 700 personer, af hvilka de spelande ensamt uppgå till 600. På min anmärkning, att det ej vore en synnerligt vacker roll han skulle utföra, svarade han mycket riktigt, att, då så många personligheter skulle framställas, kunde ju ej alla vara goda. Jag var glad att komma till en äkta oberammergauers hem och ej till ett mer eller mindre elegant värdshus med uppasserskor från staden.

Nu äro vi framme. Huset ligger vid en liten bäck, som flyter genom byn. Mitt rum är litet, man har jämt och nätt plats att röra sig mellan den stora sängen och tvättställningen, men de oljemålade väggarna äro prydda med Kristi och Guds moders bilder och möblerna se snygga ut.

Passionsspelens inöfvande kräfver mycken tid. Allt sedan nyåret hade repetitioner fortgått mest hvarje dag till hinder för annat arbete. Härigenom kan man också förklara möjligheten af dessa blixtsnabbt på hvarandra följande tablåer med ända till 500 personer på en gång närvarande å scenen. Honoraren äro ej höga. Kristusframställaren har 2,000 mark, några andra 1,300; eljes variera arvodena ända ned till 40 mark för hela säsongen, 24 maj—30 sept., hvarunder gifvas 27 föreställningar utom de extra, som dagen efter de ordinarie gifvas, ifall de resandes antal gått öfver 5,000. Teatern rymmer nämligen blott 4,200 personer.

Att af spelkommittén utses att deltaga i spelen anses för en synnerlig heder, ty äfven för att framställa den minsta roll fordras af de spelande ett i allo fläckfritt lefverne. Huru allvarligt oberammergauerna taga denna sak, synes bäst af det sätt, hvarpå valkommittén går till väga. Förberedande val företages med slutna sedlar och inga personliga hänsyn få tagas, utan alla skola vid valet afse passionsspelens intresse. Mellan de sålunda valda företages det afgörande slutvalet å rådhuset, dit kommittémedlemmarne begifva sig efter att i kyrkan hafva bevistat en högtidlig gudstjänst, där den Högstes bistånd åkallas genom afsjungandet af: »Veni, sancta Spiritus».

Passionsspelen utöfva alltså en viss moralisk inverkan på byns innebyggare. Får en moder en son, så är hennes högsta önskan, att han en dag måtte blifva värdig att framställa Kristus, och får hon en dotter, så blir framställningen af den heliga jungfrun önskningsmålet. Uppfostrans riktning tager ovillkorligen inverkan häraf. Den, som för 10 år sedan spelade Jungfru Maria, är nu i kloster, och Anton Lang, som denna gång framställer Kristus, har en syster som är nunna.

Joseph Mayr, vida känd för det utmärkta sätt, hvarpå han framställde Kristus under spelåren 1870, 1871, 1880 och senast 1890, få vi återse såsom framsägare af prologen, hvilken för hans skull delvis förändrats, då den förut uteslutande utgjordes af recitativ. Körens anförare Jakob Rytz, som eljes i år liksom under förra spelåret skulle utfört detta parti, afsade sig det till förmån för Joseph Mayr. Oberammergauerna äro denne man alltför mycken tack skyldige för att ej med glädje fortfarande lämna honom en framstående plats bland de uppträdande. Mayrs måg, som varit ifrågasatt att efterträda honom, framställer aposteln Johannes. Oberammergauern har sitt sätt för sig att räkna anor. Sålunda är den nuvarande Maria, den 19-åriga Anna Flunger, dotterdotter till Tobias Flunger, som för jämt 50 år sedan framställde Kristus, och brorsdotter till Maria Flunger, som 1870 återgaf Marias roll. Hennes far är byns postbärare och intager sålunda ingen framstående ställning. Det säges, att, då hon fick veta sitt val, kastade hon sig snyftande i faderns armar, så djupt grep henne denna underrättelse. Liksom valdagen å ena sidan gör hela familjer stolta och lyckliga, då en medlem fått sig tilldelad en framstående roll, så orsakar den många tårar och bittert svikna förhoppningar. Det kostar på att till efterträdaren lämna en roll, som man ansett för sin stolthet och ägnat hela sitt intresse.

Anton Lang är son till den nuvarande Herodes-framställaren och sonson till den, som för 50 år sedan återgaf denna roll. Släkten Lang, som är en af de förnämsta i Oberammergau, kan stolt framvisa talrika representanter, som under de olika spelåren beklädt framstående poster. Den sista Maria, Rosa Lang, tillhörde också denna släkt.

Barnen förberedas i hemmen att deltaga i passionsspelen. Den lilla Maria, min värds två och ett halft år gamla dotter, hade redan fått lära sig sjunga: »Hell dig, hell dig, o Davids son!» samt göra gester med armarna såsom barnen göra vid intåget i Jerusalem, eller sträcka sig på tå, såsom fordras i den scen, då manna insamlas i öknen. Äfven den lilla på 17 månader hade fått öfva sig, fast den unga damen ej behagade visa mig prof på sin konst. Förgäfves sträckte modern upp armarne och sjöng före, det hjälpte ej, den lilla var och förblef obeveklig.

Jag gick nu ut att se mig omkring. Representationen skulle äga rum först följande morgon och vi hade anländt på eftermiddagen. Det sevärdaste var kyrkan, gammal, stor, gan-

UTSIKT FRÅN OBERAMMERGAU.

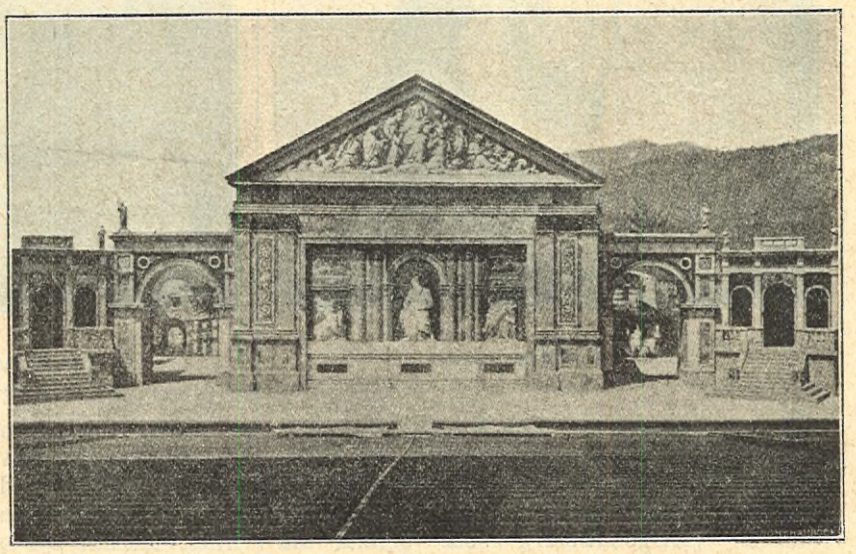

TEATERN I OBERAMMERGAU.

ska imponerande med egendomliga målningar på orgelläktaren.

Strax därefter passerade jag ett stånd, framför hvilket syntes en folksamling. Hvad var å färde? Helt enkelt en försäljning af brefkort med vyer af Oberammergau och scener ur passionsdramat. Alla vilja sända en hälsning till fränder och vänner, öfvertygade om att ett minne från passionsspelen blir kärkommet. Där och hvar syntes värdshus och hotell, af hvilka somliga hade till och med glasverandor. Man kunde tro sig vara i en storstad, då man såg dessa väl dukade bord och eleganta uppassare. Här fanns för olika tycken och smak och olika klasser. Biljettprisen varierade från 10 till 2 mark. Bland sina gäster kan byn räkna såväl personer af kungligt blod som enkelt landtfolk, börds- och penningaristokrater likaväl som ryktbarheter inom konst och litteratur. Kejsar Fredrik har varit här ej mindre än järnvägskungen Jack Gould, Richard Wagner, Doré m. fl. En af Tysklands mest kända författarinnor, fru Wilhelmina von Hallern, har byggt sig en villa här i Oberammergau, där hon hämtat stoff till sin roman »Ane Kreuger».

Där var lif och rörelse på byns lilla torg. Talrika grupper kommo och gingo från det rymliga postkontoret och den gamla stenbrunnen i midten var besatt af en hel skara unga

Pröfva det nya seklets förnämsta munvatten
Extra koncentrerad ASEPTOL
à **2 kronor** per flaska; **verksammaste antisepticum;** oskadlig, **särdeles angenäm, kylande smak;** drygast, i längden billigast; mångsidigast nyttig. **S:t Eriks Tekn. Fabrik, Stockholm.**

damer i eleganta, ljusa lif, tydligen ej byinnevånare. Nu gäller det att taga reda på vägen till teatern för att ej göra några onödiga omvägar i den tidiga morgonstunden. Representationen skulle börja redan kl. 8. Hela vägen till teatern var garnerad med stånd, af hvilka många dock ej ens voro färdiga ännu. Där synas vackra krucifix; oberammergauerna äro skickliga träsnidare och Kristusbilden är deras specialitet. I ståndet bredvid hänga helt prosaiskt medvurstar, skinkor och korfvar, som å sin sida tyckas vara tyskarnes specialitet. Det var tydligt, att här fanns mat tillräckligt, och att den lilla byn hade väl beredt sig att mottaga sina mångfaldiga gäster.

Teatern är en betydande byggnad. Några hundra tusen mark hade utgifvits för att utvidga scenen och förse alla åskådarplatser med ett gemensamt tak, hvilande på bågar af järn. Härigenom skyddas åskådarne för »såväl solsting som regn», såsom resehandboken mycket vist anmärker. Själfva scenen är dock fortfarande obetäckt, med undantag af midtpartiet, där de flesta tablåerna och interiörerna framställas. Klokt nog har man velat bibehålla både de effekter, som framkallas af det starka solljuset, och den vackra fond, som bildas af de högt uppstigande bergen och det blå himlahvalfvet.

Nu höres musik. Det är »die Parade», upplyser man mig. Först komma soldater med kaskar, så oberammergauer med fjäderprydda hattar, kortbyxor och strumpor på halfva benet, så en hel rad af pojkar, och slutligen en trupp resande, som nyfikna ledsaga ståten.

Det var ej lätt att sedan hitta hem i denna labyrint af hus och på de krokiga gatorna. Slutligen hör jag dock ett: »Gnädigste Fräulein». Det är min värdinna, som står på utkik, anande mitt bryderi. Midt i natten väcktes vi sedan af klingande skratt och ett förfärligt pratande. Det var ett väntadt sällskap amerikanskor, som ändtligen anlände. Dagen före speldagen ankomma tåg alla tider på dygnet.

*

Redan tidigt följande morgon väcktes man af klockornas klang. Det var Kristi Himmelsfärdsdag, en högtidlig dag för att börja ett passionsspel. Högmässan var utsatt till kl. 1/2 6. Det var ej möjligt för mig att hinna dit. Men tysta mässor pågingo hela morgonen vid kyrkans olika altare. Talrika voro nämligen de präster, som bland främlingarne ankommit till Oberammergau, och hvar och en af dem ville ju om möjligt läsa en mässa. Då jag kom till kyrkan vid 1/2 7-tiden, var den packad med folk. Det tycktes höra till att åskådarne bevistade gudstjänsten, innan de gingo till föreställningen. Efter mässan hunno vi just jämt hem att äta frukost, innan vi kl. 8 skulle infinna oss vid representationen. Det var onödigt att på förhand taga reda på vägen. Man hade blott att följa med strömmen; man gick som i en enda procession.

Hvilken ofantlig sal! Dock kunde man ej tänka sig, att den rymde 4,200 personer. Tiomarks-platserna, som upptaga midtpartiet, äro de talrikaste. Den, som kostat på sig en lång resa, ser ej på ett par mark för att få en bra plats. För resten torde man ej se illa någonstädes, enär scenen är mycket bred. På något afstånd framstår skådeplatsens öfvertäckta del, som bildar ett midtparti med särskild ridå. På hvardera sidan reser sig ett ståtligt palats i österländsk stil med lång, bred trappa. Det ena är Kaifas, det andra Pilati palats. Emellan dessa och midtscenen, som ser ut som ett stort tempel, ses gatupartier från Jerusalem, som, tack vare det utmärkta perspektivet, synas sträcka sig långt i fjärran. Pelargångar till höger och vänster afsluta scenens främre del emellan palatsen och salongen. Det är genom dessa gångar kören alltid passerar. Högt öfver det hela synes himlen, mot hvilken bergspetsarne afteckna sig. Främre delen af scenen är liksom sidorna belyst af det klara dagsljuset, hvilket bildar en skarp kontrast till dunklet i det under tak varande midtpartiet. Därigenom framkallas vackra ljuseffekter.

Passionsdramat består af tre hufvudafdelningar, hvilka sönderfalla i tillsammans 18 »föreställningar». Hvarje »föreställning» inledes af en prolog, som hänsyftar på den följande handlingen, därpå följer kören, hvarunder tablåer visas, framställande de händelser, som i gamla testamentet förebildat Kristi lidandes historia.

(Forts.)

FRU ELSAS RESKAMRAT. SKISS FÖR IDUN AF HOC EST.

ÅNGHVISSLAN LJÖD, och tåget var just färdigt att sätta sig i rörelse, då tvänne unga damer kommo springande ut på perrongen och i sista minuten lyckades hoppa upp på en andra klassens vagn. I den kupé, i hvilken de inträdde, befunno sig endast två personer före dem: en medelålders dam, som tagit plats i ena hörnet och tycktes alldeles fördjupad i en morgontidning, och en tarfligt klädd äldre man, som satt uppkrupen i motsatta hörnet och föreföll fullkomligt oberörd af allt och alla. De båda sistkomna hade knappt hunnit sjunka ned på hvar sin soffa, förrän tåget satte sig i rörelse. Sedan de något hämtat andan efter den häftiga språngmarschen, öppnade den ena af dem sin resväska och började ifrigt räkna de i densamma befintliga paketen och småsakerna.

»Nå, det var då väl!» utropade hon. »Jag fruktade, att jag ej fått allt med mig i brådskan. Men, kära Elsa, det var då också ett fasligt fläng. Nog tycker jag, vi kunnat lugna oss till nästa tåg.»

»Nej, vet du, Cecilia, jag ville då på inga villkor, att Harald skulle förgäfves skicka hästarna ned till stationen, och för öfrigt är det väl ej så förskräckligt att stiga upp kl. 6 en vacker sommarmorgon. Jag lofvar dig emellertid, att du skall få din belöning för din kraftansträngning i morse, när vi endast väl lämnat det här odrägliga tåget. Du lilla ingrodda stockholmska, du skall få se, huru förtjusande man kan hafva det på landet.»

»Nåja, det måtte jag väl veta, som just kommer därifrån.»

»Jaså, du kallar det landet. Nej, vet du, du får sannerligen ej jämföra en liten miniatyrvilla i Vaxholmstrakten med det härliga Sparrsätra. Det har ej mer än ett fel, och det är, att det ej är vårt.»

Efter en stund, medan de unga damerna halfhögt fortsatt sitt samtal, såg det tidningsläsande fruntimret upp, lät sina blickar öfverfara de medresande, och efter att ett par minuter skarpt hafva fixerat den ena af dem, utropade hon:

»Nej, men detta är ju Elsa Graal! Det är så länge sedan jag såg dig, min vän, att jag till en början knappt kände igen dig.»

»Tant Augusta!» utbrast den tilltalade och fattade hennes framräckta hand. »Se, det kan man då kalla en öfverraskning. Jag skulle nog genast känt igen tant, om jag endast kunnat se tants ansikte för tidningen. Men hvarifrån kommer tant och hvart skall tant resa?»

»Jag kommer från mitt hem i Hernösand och är på väg till Loka, där jag skall försöka bada bort min reumatism i sommar.»

»Nej män, tant Augusta, så roligt. Mamma är också där i samma ändamål, och nu får jag skicka riktigt färska hälsningar till henne.»

»Hvad säger du, Elsa! Det var en angenäm underrättelse. Men du är ju gift nu, Elsa, och är, som jag kan förstå, på väg till ditt hem?»

»Ack ja, jag har varit gift nu snart i två år och börjar redan känna mig som en riktig matrona, vet tant.»

»Verkligen! Det bär då åtminstone ej syn för sägen, det måste jag tillstå. Om jag däremot får döma af ditt utseende, så är du lycklig och nöjd med din värld.»

»Ja, det är jag visst. Jag är så lycklig och belåten, och jag kan ej heller vara annat med en sådan man, som jag har. Se här skall tant få se hans porträtt, jag har det här i medaljongen. Ser han ej präktig ut?»

»Jo, vet du, han har verkligen ett både vackert och hyggligt utseende. Han är ju ingeniör, vill jag minnas, men hans namn kommer jag däremot ej ihåg.»

»Ja, han är ingeniör och heter Harald Martheus. Min bror och han voro kamrater på Tekniska högskolan; han brukade då emellanåt komma hem till oss, och på så sätt lärde vi känna hvarandra. För närvarande har han en utmärkt plats såsom förvaltare på Sparrsätra bruk i närheten af X. station. Vi äro naturligtvis bosatta där, och jag återvänder nu hem efter en veckas séjour ute i skärgården hos min farbror. Jag passade då också på tillfället att enlevera min kusin, Cecilia Graal, som jag här får presentera för tant. Jag har just uppmuntrat henne med, att om lyckan är god, så hämtar min man oss vid stationen med spann.»

»Jo, det vill jag lofva, det var storståtligt. Kanske kan jag då också få det nöjet att uppfånga en skymt af honom.»

»Det är nog möjligt, men det kan också hända, att han är upptagen hemma och ej anser sig kunna komma ifrån. Tant skall tro, att han är en riktig plikt- och arbetsmänniska. Emellertid skickar han nog spannet ändå dig till ära, kära Cecilia. Du skall få se ett sådant stiligt ekipage, fyra apelgrå hästar. Du kommer nog att bli belåten, min lilla gumma.»

»Å, kära Elsa, jag är nog belåten med mindre än att åka efter spann, men eftersom det bjuds, så säger jag visst inte nej.»

»Skulle tro det. Det är då precis ej alla dagar vi åka så gentilt, men spannet, som står för brukspatrons räkning, måste ju ändå ibland motioneras, och då får man passa på, ser tant.»

»Ja visst, min vän. Och brukspatron, hvem är det, och hvar finns han?»

»Jo, brukspatron är ägaren till Sparrsätra, för resten en gammal knarrig ungkarl, som bor i Göteborg, där han drifver storartade affärer. Sedan jag blef gift, har han ej varit en enda gång på Sparrsätra, fastän hela öfre våningen står för hans räkning. Vi bo i bottenvåningen och hafva där det trefligaste hem i världen, och så få vi äfven njuta af hela den stora trädgården och parken. Men för att återkomma till brukspatronen, så lär det vara en högst otreflig gammal kurre, en riktig smulgråt. Kan man tänka sig, att han, som är millionär efter hvad det säges, sitter där nere i

HULTMANS CACAO
har brutit väg för den Svenska Cacaofabrikationen.
Dess absoluta renhet garanteras, men förbrukare däraf uppmanas enträget att vid köp noga tillse att de verkligen erhålla Hultmans Cacao och icke billigare uppblandade och förfalskade cacaosorter af svensk eller utländsk tillverkning, hvilka ofta utgifvas för Hultmans Cacao.
Partiförsäljning: **Hultmans Fabrikers Filial,** *Riddargatan 10.*

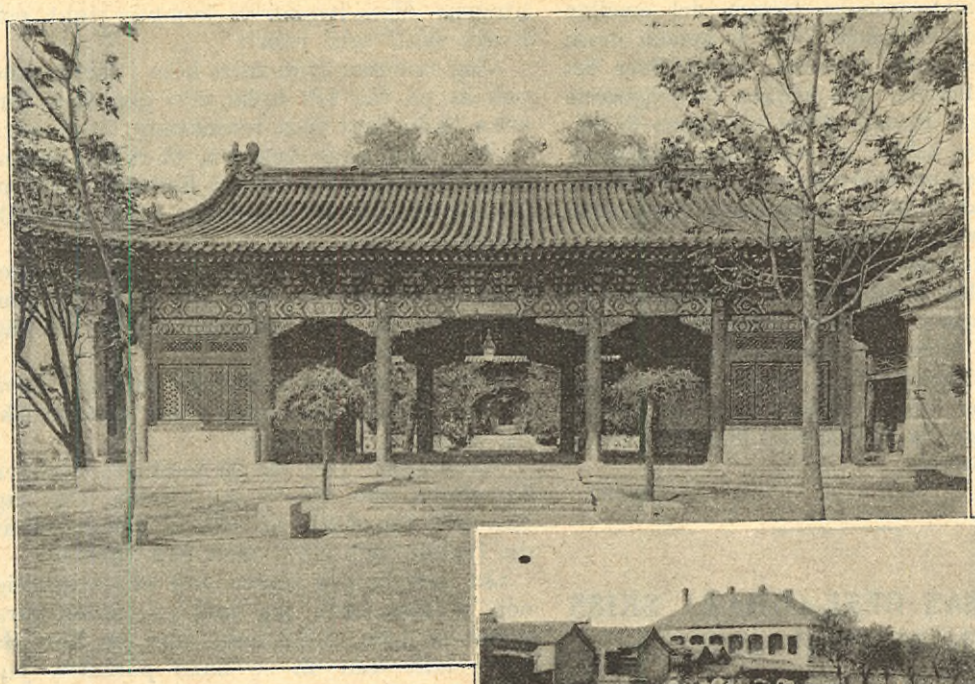

FRÅN SORGESPELET I KINA:

Engelska legationens hus i Peking.

1. Entrén.

2. Vy från flodsidan.

Göteborg vid en bakgata i två små usla kyffen och knappt unnar sig maten. Han har aldrig haft råd att gifta sig, påstås det, och har ej heller råd att hjälpa en fattig släkting. Det är visst godt och väl att ej vara någon slösare, men en sådan där girighet kan jag då ej tåla.»

»Ja, men på din beskrifning, huru ni hafva det, tycks han då ej vara knusslig mot er.»

»Ne-ej, men så sköter också Harald sin plats utmärkt, och det vet han nog att sätta värde på. Harald håller också myc-ket på gubben och tål ej, att man säger ett ord om honom.»

»Och det gör han också rätt uti, vet du Elsa.»

»Ja, det kan väl vara, men en snålvarg är han i alla fall; han lär gå klädd alldeles som en torpare. Men nu äro vi ju framme vid vår station och mycket riktigt, där håller spannet, men det var besynnerligt, där står ju också vår droska. Ingen Harald syns emellertid till. Så där ja, nu stannar tåget, och vi få skynda oss, ty vi ha endast ett par minuter att vinka på. Adjö, snälla tant Augusta! Tusen hälsningar till mamma! Har du ditt pick och pack, Cecilia? Adjö, adjö!»

De båda unga damerna skyndade ned från tåget och märkte ej, att, medan de gingo fram till kupéfönstret för att tillvinka fru Augusta ännu en sista afskedshälsning, äfven den lille gubben i sakta mak förfogat sig ur kupén. Sedan tåget ångat vidare, tog den unga frun sin kusin under armen och skyndade med henne fram till det eleganta ekipaget. Den vid vagnen stående tjänaren gick dem emellertid ett par steg till mötes och sade i det han lyfte på hatten:

»Med förlof, förvaltaren låter hälsa så mycket, att frun och fröken skulle vara så goda och åka hem i droskan. För ett par timmar sedan kom telegram, att brukspatron äfven skulle komma med det här tåget, och vi äro nu nere för att hämta honom.»

»Brukspatron! Jaså, ja då får jag bedja dig om förlåtelse, Cecilia lilla, att jag bjöd dig på mer än jag kunde komma ut med, och vi få nu helt beskedligt taga plats i droskan så länge och sedan vänta till principalen har rest åstad. Hvem kunde också tänka sig, att han skulle dyka upp just nu?»

»Tack skall du ha, jag är mycket belåten, som det är. Se så ja, här sitter man ju riktigt utmärkt. Men, Elsa du, är det ej den lilla gråa gubben från tåget, som stiger upp i vagnen?»

»Cecilia, hvad vill det säga? Det kan väl aldrig — — jo, jo du har rätt,» tillade hon och fattade sin kusin hårdt i armen. »Det är han! Hvad har jag gjort, hvad har jag gjort, hvad har jag sagt? Cecilia, hör du, hvad har jag sagt?»

»Kära Elsa, lugna dig. Det var då också gränslöst förargligt, att det just skulle vara han.»

»Förargligt! Det var den största olycka, som kunde hända mig. Ack, Cecilia, hvarför skall jag alltid prata så bredvid munnen! Hvad skall Harald säga? Jag har kanske gjort oss alldeles olyckliga. Harald kan mista sin plats för min skull, och vi få lämna vårt kära, älskade hem. Hvad skall jag taga mig till?»

När de körde upp på gården, stod ingen Harald på trappan och tog emot dem; han hade följt brukspatronen upp. Och när han sedan efter en stund kom ned för att hälsa på sin hustru och kusinen, var det endast för att säga, att han skulle äta middag med principalen, och att han troligen komme att stanna uppe hos honom till sent på kvällen.

Det var också först sedan Elsa kommit in i sängkammaren, som hon ändtligen hörde hans steg i rummet utanför, och när han öppnade dörren, kastade hon sig hejdlöst gråtande i hans armar.

»Elsa, min lilla hustru, hvad står på? Lugna dig. Nej, nej, gråt då ej så, du skrämmer mig, Elsa min! Aldrig har jag sett dig sådan förr.»

»Harald, Harald, kan du förlåta mig, om jag genom mina oförsiktiga ord gjort både dig och mig olyckliga!» Och nu följde berättelsen om sammanträffandet i kupén, den lille gråklädde gubben, och allt hvad hon sagt om brukspatronen.

»Ja, det är, som jag alltid sagt, Elsa, att du aldrig skall lära dig hafva tand för tunga, förrän du en gång riktigt talat hufvudet af dig. Hvad har du med brukspatronen att göra och för resten, hvad vet du om honom? Hvad angår det dig, om han bor i två eller tjugu eller ett halft rum? Hvad rör det dig? Har han ej rättighet att föra hvilket lefnadssätt honom lyster, utan att du behöfver blanda dig däri och beskärma dig däröfver för kreti och pleti? Och hvad beträffar den ohulpne släktingen, hvarmed du naturligtvis menar den ohängde löjtnanten, som är gift med systerdottern, så kan jag försäkra dig, att han fått och får mer, än någon anar. Hvad det herrskapet beträffar äro emellertid deras pretentioner lika stora som deras slö-

Det mördade tyska sändebudet von Ketteler.

Det engelska sändebudet Macdonald.

Kejsaren af Kina.

Änkekejsarinnan af Kina.

FRÅN SORGESPELET I KINA.

KADETTFARTYGET »SAGAS» ANKOMST TILL HAVRE.

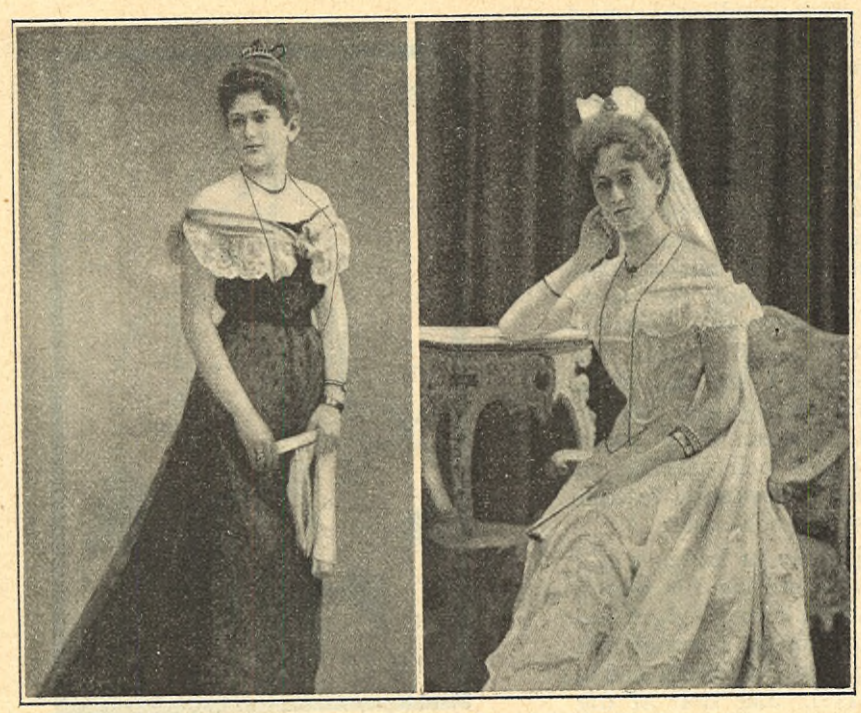

GREFVINNAN THOMAZINE V. SCHMETTOW. GREFVINNAN ELISABETH WACHTMEISTER.

»DE SVENSKA NÄKTERGALARNA» VID HOFVET I BERLIN.

seri, så de äro ohjälpliga. Förmodligen är det från det såta paret, som du hämtat dina underrättelser. Du vet, Elsa, huru högt jag ärar och aktar den mannen, och huru stora skäl jag har därtill. Jag har berättat för dig, huru jag, när mina föräldrar dogo, stod alldeles hjälplös i världen utan någon som frågade efter mig. Så kallade vänner och släktingar kommo och talade och beklagade, men ingen ville göra något för den stackars gossen. Då kom han, min fars gamle, halft förgätne ungdomsvän. Han hvarken talade eller beklagade, han handlade. Det är honom jag har att tacka för hvad jag nu är, för allt. Och så skall du, Elsa, min hustru, inför främmande personer yttra dig så om honom. Det är mer än bittert.»

»Harald, älskade, förlåt mig! Du kan ej ana, hur förtviflad jag är vid den tanken, att jag genom mitt mer än tanklösa prat skulle kunna vara orsaken till, att du förlorade din plats.»

»Så långt skall det väl ej gå, vill jag hoppas, ehuru det på det hela taget ej vore det värsta. Kan du fatta, Elsa, huru det skall kännas för en man, att den människa, som man sätter högst af alla, och af hvilken man under nästan hela sitt lif mottagit välgärningar, skall blifva så groft och oresonligt förolämpad af ens egen hustru?»

»Ack, Harald, tror du ej, att jag bittert känner och förstår allt detta? Du kan ej se min oförlåtliga tanklöshet och taktlöshet i en mera skarp dager, än jag själf gör det. Men säg mig du, hvad jag skall göra?»

»Ingenting för närvarande, se tiden an och — — —»

»Låta detta blifva mig en läxa för lif-

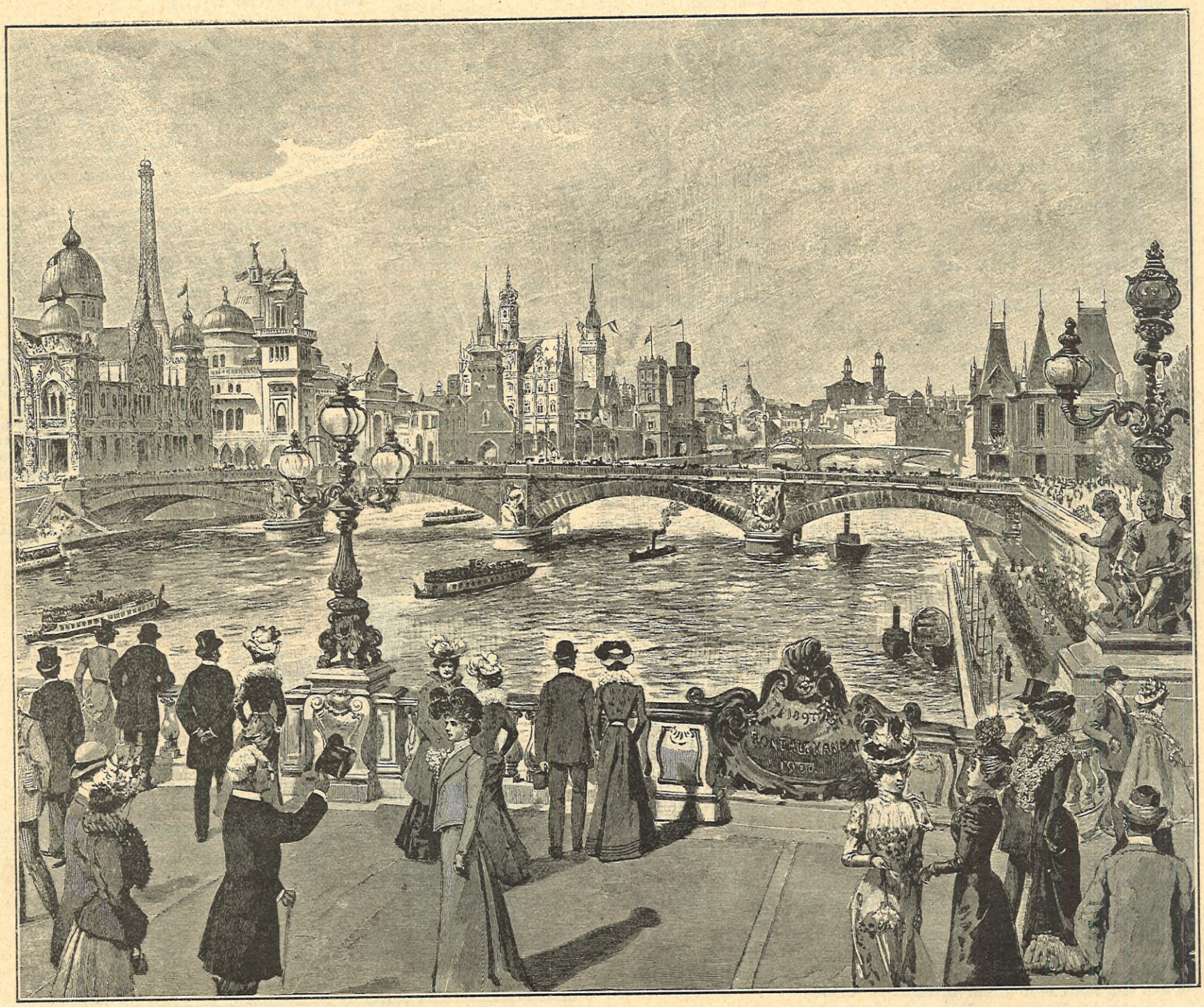

FRÅN VÄRLDSUTSTÄLLNINGEN I PARIS: UTSIKT FRÅN ALEXANDERBRON LÄNGS SEINE OCH »NATIONERNAS GATA».

vet,» ifyllde hon. »Ja, Harald, det kan du vara viss om.»

— — —

De följande dagarna var Harald ständigt upptagen med att tillsammans med brukspatronen genomgå böcker och räkenskaper. Man arbetade från morgon till kväll, och de unga damerna fingo uteslutande sällskapa med hvarandra. Elsa gick hela denna tid i en nervös spänning. Minnet af det fatala sammanträffandet i kupén lämnade henne ej ett ögonblick. Hon hade gärna velat, att Harald vidrört ämnet; men han tycktes alldeles hafva glömt det, åtminstone hade han ej med ett ord hänsyftat därpå, sedan hon första kvällen biktat sig för honom. Vädret hade också varit grått och duskigt, Cecilia tycktes ej vara i humör, och hon själf var ej heller den glada uppmärksamma värdinna, hon brukade vara. Det hvilade en tyngd öfver det hela. Fjärde dagens eftermiddag hade det ändtligen åter blifvit solsken och vackert väder. Elsa, som varit borta hos en väfverska, tog hemvägen genom parken, där hon helt oförmodadt sammanträffade med sin man. De hade just slagit sig ned på en bänk för att utbyta några ord med hvarandra, då de fingo se brukspatronen, som styrde kosan rakt emot dem.

»Harald!» utropade Elsa uppspringande. »Hvad skall jag göra? Skall jag kasta mig på knä och bönfalla om hans förlåtelse eller hvad? Säg!»

»Du skall naturligtvis ej bära dig åt som en galning, utan förhålla dig lugn och låtsa om ingenting.» Och då brukspatronen nu var helt nära, tog Harald sin hustru i handen, ledde henne fram och föreställde henne för honom.

En förrädisk rodnad, som hon för sitt lif ej kunde tillbakahålla, spred sig ända upp till hårfästet, då Elsa utan att våga lyfta ögonen från marken, gjorde en djup nigning för den fruktade mannen.

Denne tycktes emellertid vara alldeles omedveten om, att han någonsin förut sett henne och hälsade artigt och vänligt, sägande, att han visst ej skulle låtit så många dagar gå förbi, utan att hafva gjort bekantskap med sin vän Haralds hustru, om han ej varit så upptagen af affärerna.

Alla tre slogo sig därpå ned på bänken och brukspatronen samspråkade helt gemytligt med dem. Efter en stund promenerade de, som det tycktes, i bästa förstånd fram till byggningen, och Elsa gjorde under tiden i sitt stilla sinne det medgifvandet, att Harald hade rätt: brukspatronen var en verklig gentleman. Uppkomna på trappan, lyfte denne senare artigt på hatten för Elsa och beklagade, att han ännu ett par dagar komme att lägga beslag på Harald, men snart var allt klart, och då skulle hon återfå sin mans sällskap.

Följande afton kom Harald helt upprymd ut på verandan, där damerna sutto, och underrättade dem om, att nu voro alla affärer undanstökade, och brukspatron, som skulle resa i öfvermorgon, hade till nästa dag bjudit dem alla tre på middag. »Och nu, mina damer,» tillade han, »ber jag er göra er så vackra och intagande som möjligt. Du, Elsa, bör i synnerhet uppbjuda hela din förmåga att vara älskvärd. Kom ihåg, hvad du har att afbedja.»

— — —

När Elsa dagen därpå precis klockan fyra med sin man och kusin inträdde i brukspatronens salong, var det med klappande hjärta. Värden, iklädd en elegant sällskapsdräkt, kom henne emellertid artigt till mötes, och då salsdörrarna i detsamma uppslogos, bjöd han henne sin arm och förde henne ut till bordet, där han placerade henne på sin högra sida, medan Harald med Cecilia tog plats midt emot. Middagen förflöt lätt och angenämt, maten var god, vinerna utsökta och brukspatronen den angenämaste värd man kunde önska sig. Elsa, som till en början känt sig allt annat än i sitt esse, blef småningom, tack vare brukspatrons taktfullhet, helt ogenerad och föreföll denne, som mycket sysselsatte sig med den unga frun, lika älskvärd och förståndig som vacker. Sedan betjänten efter steken fyllt glasen med fräsande champagne och därefter på en vink af husbonden försvunnit, fattade denne sitt glas, reste sig och sade:

»Mina vänner, ty jag får ju kalla er alla så, förrän vi nu snart skiljas för denna gång, skulle jag gärna vilja säga några ord och vänder mig då i första rummet till dig, Harald, som jag sett och känt, sedan du var en liten parfvel. Jag höll af dig redan på den tiden, min gosse, och under de gångna åren har jag lärt mig att lika mycket akta som värdera dig. Att jag nu efter två års frånvaro skulle finna debet och kredit fullt stämma, det visste jag på förhand. För dig har det ärliga arbetet alltid varit en glädje, och ditt arbete har därför också alltid varit godt och lämnat ett rikligt öfverskott. Denna gång förefaller det mig dock, som om arbetet varit fullödigare och öfverskottet rikligare än vanligt. Ja, det är nu så, att allt går lätt, då man är en lycklig man, Harald, det har jag fullväl kommit underfund med. Därför räknar jag också detta större saldo till favör för fru Elsa, och till henne vänder jag mig nu i andra rummet och tackar henne af hjärtat för att hon gör min vän Haralds hem ljust och lyckligt. Men ingen himmel är ständigt klar, också på er horisont komma nog förr eller senare molnen att skocka sig; det vill då till att ej tappa modet, utan låta den sol, som man kallar kärlekens, skingra eller åtminstone förgylla dem. Er skål, mina barn!»

Sedan man åter satt sig ned, upptog brukspatronen ur fickan ett etui, som han lämnade Elsa, bedjande henne mottaga innehållet som ett ringa bevis på den aktning och välvilja han hyste för Haralds unga maka.

Efter kaffet, då hon och Cecilia sutto ensamma i salongen, medan herrarne rökte sina cigarrer ute på balkongen, passade Elsa på tillfället och öppnade etuiet, ur hvilket hon framtog ett dyrbart guldarmband, rikt besatt med pärlor och juveler. Just vid låset varseblef hon en liten fin pappersremsa, hvarpå följande ord stodo skrifna:

»Tala är silf.er,
men tiga är guld.»

SVENSK SIMKONST I ENGLAND. BREF TILL IDUN.

DÅ PÅ SENARE TID vårt land varit föremål för engelsmännens särskilda uppmärksamhet genom kung Oscars vistande här — ty det är lätt att märka att han tjusat London genom sina personliga egenskaper och vunnit hela nationen genom sin vänskap och sina sympatier för England — så kanske det kan intressera Iduns läsare att följa mig upp till Hampstead Heath för att se svenska flaggan svaja inför en människohop, 25,000 man stark enligt tidningarna, eller fler.

Nå det gäller nu endast sport, men vi äro i England, hvars folk näst krigets bragder ej har högre ideal än sport, som kräfver fysisk kraft och mod, och därför är det åtminstone ur engelsk synpunkt ej en småsak att svenska idrottsmän väcka engelska sportsmäns och en engelsk »crowds» häpnad och beundran — och min egen också i ej mindre grad för resten.

Den sista juni höll The Life Saving Society, kändt i Sverige genom sina representanters besök i Stockholm och genom andra relationer mellan engelska och svenska simmare — sin årsfest vid Highgate Pond. I parentes kan nämnas att i många af de stora dammarna i Londons parker är badning tillåten morgon och afton och på vissa ställen äfven torsdags och lördags e. m. fr. kl. 2, och dessa tillfällen till simning begagnas ifrigt af en stor mängd och

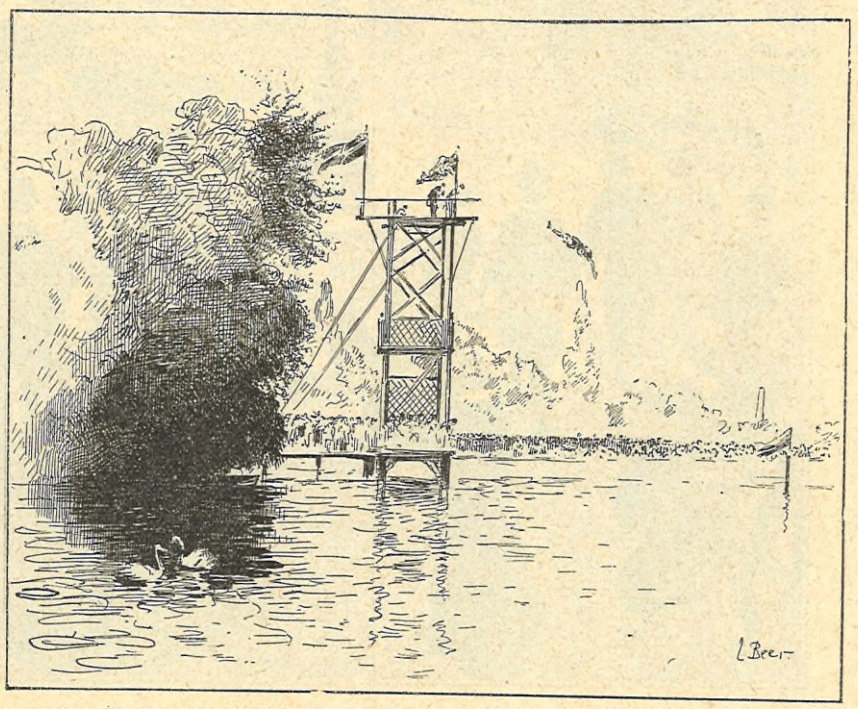

SVENSKARNES HOPP FRÅN TRAMPOLINEN.

HERR C. P. MAURITZI.

rätt många taga sig sin simtur så väl juldagsmorgonen som vid midsommartid.

Som sagdt, Lifräddningssällskapet har sin årsfest, som högtidlighålles med lifräddningsöfningar, kappsimningar, täflingar i hoppning, »water polo» etc. Liksom L. S. S. har sina täflingar öppna för all världen, oberoende af nationalitet, så är också en hvar välkommen att utan afgift åse uppvisningarna. Många tusen intresserade ha hörsammat inbjudningen, och plats finns för flera, och fastän vädret är blåsigt och regnhotande, hålla massorna ut tills festen är öfver. — Endast ett par hundra sittplatser äro reserverade för Londons Count Council och dess inbjudna.

Det synes mig, som om Stockholm med sina strömmar, sina hoppare och simmare, skulle kunna ha något att lära af detta sätt att anordna en folkfest med vattensport som hufvudintresse. För täflingarna om de olika mästerskapen hänvisar jag till sporttidningarna och vill endast vidröra hoppningen, då ett par af våra landsmän deltogo häri.

Många af hoppen gåfvos förträffligt, synnerligen från de lägre höjderna, och mottogos välvilligt af publiken; mig synes, ehuru jag ej kan yttra mig såsom fackman på detta område, att de engelska hopparna sträfvade att upptaga den svenska stilen, d. v. s. att intaga en orubblig position i luften, men att de ej vunnit tillbörlig stadga häri; den högsta höjden för täflingen var 30 fot.

På programmet förekom »Swedish diving» som utfördes af våra landsmän herrar O. Hagborg och C. P. Mauritzi, och deras käcka språng mottogos med entusiastiskt bifall. De svenska hoppen utfördes alla från högsta platformen och voro hufvudhopp — hufvudhopp fr. händerna, baklänges volt, bakvändt hufvudhopp (tyskhopp), samma med volt, öfverslaghopp från händerna, »Cut through» från händerna, Mollbergshopp, halfannan volt och kombinerade hopp, hvilka lifligast senterades af publiken; sittande hopp och framlänges volt, bockhopp och volt och »upp- och nedvända världen». Våra hoppare hyllades af massorna och af de engelska simmarne med kraftiga applåder och ihållande bifallsrop. Den svenska flaggan tog sig bra ut, där den vid sidan af engelska Union Jack svajade på trampolinens tinnar öfver pilarnas toppar mot en bakgrund af ovädersmolm — och detsamma gjorde de tvänne vikingagestalterna, som vid tillfället med sådan heder representerade vårt land.

JOHN BEER.

UR DAGSKRÖNIKAN.

»DE SVENSKA NÄKTERGALARNA» VID HOFVET I BERLIN.

I DEN KRETS af kvinnlig aristokrati, som lyser vid det kejserliga hofvet i Berlin, befinna sig äfven två afkomlingar af den välbekanta svenska adliga ätten Wachtmeister till Björkö, nämligen grefvinnorna Elisabeth och Tomasine Wachtmeister. Begåfvade med särdeles vackra, väl skolade och konstnärligt utbildade sångröster, hafva de vid flere tillfällen med sin talang medverkat vid de stora välgörenhetsfester, som under vintern äga rum i kejsarstaden. I hofkretsarne, hvarest de också allt som oftast väcka glädje och beundran med sina härliga röster, har man tilldelat dem epitetet »de svenska näktergalarna».

Grefvinnan Elisabeth Wachtmeister är sedan kort tid tillbaka förlofvad med öfverstelöjtnanten v. Pawelsz vid ett af de nordtyska gardesregementena och hennes syster Tomasine är sedan 1898 gift med löjtnanten vid Ulanregementet n:r 3, grefve Bernhard von Schmettow i Brandenburg. De båda grefvinnornas föräldrar äro grefve Axel Wachtmeister på Bassendorf, Pommern, och friherrinnan Sofia Wachtmeister till Björkö.

*

DE SVENSKA SAGA-KADETTERNAS BESÖK I PARIS i dessa dagar har varit ett nytt led i serien af de glädjande tilldragelser, som där nere i världsstaden samlat sympatier och uppmärksamhet kring det svenska namnet. De käcka unga Neptunisönerna med prins Wilhelm i spetsen ha hyllats och firats på allt sätt, allt ifrån landstigningen i Håvre till sista afskedsögonblicket på Gare du Nord. Idun bringar ett par illustrationer från dessa märkesdagar: en gruppbild af kadetterna på Gare du Nord i Paris och en afbildning af Saga, inlöpande till Håvre.

*

FRÅN SORGESPELET I KINA. Ridån har gått upp för ett nytt världsskådespel, ett drama, hvars första akt varit af den mest fasaväckande art. Händelserna i Kina, där hatet mot främlingarne länge legat och grott och nu brutit ut i det så kallade »boxarupproret», ha väckt det allra största uppseende i alla civiliserade länder och det djupaste medlidande för alla dem, som redan fallit offer för de fanatiska kinesernas vilda horder. Vi meddela i dagens nummer några bilder till »den yttersta Österns» krönika i dessa dagar, nämligen porträtt af kejsaren och änkekejsarinnan af Kina, hvilka sägas hafva tagit sig af daga med gift, samt af de mördade engelska och tyska sändebuden, lord Mac Donald och baron von Ketteler. Dessutom ses här en bild af engelska legationens hus i Peking, där det oundvikliga ödet för främlingarne gick i fullbordan, där de kämpade som hjältar till sista man, reserverande så många skott i revolvrarne, att de kunde visa sina hustrur och barn den sista kärlekstjänsten och befria dem från den upprörande lotten att prisgifvas åt kinesernas rafinerade tortyr.

KÄRLEKSVISA.

DU LOG så ljust emot min blick,
när jag ditt öga mötte.
Din åsyn var en kraftens drick
för den af vandring trötte.

HYLIN & Cos
FABRIKSAKTIEBOLAG
KONGL. HOFLEVERANTÖR.
UTSTÄLLNINGSTVÅLAR:
VIOL, HYACINTHE, HÉLIOTROPE, SYRÉN M. FL.
THEA-ROS-PARFYM M. FL.
prisbelönta vid 1897 års utställning med
GULDMEDALJ
Försäljes i våra butiker
8 Regeringsgatan — Vesterlånggatan 16
A. T. 6469. A. T. 2497.
samt hos alla finare parfymhandlare i riket.

Köp
svart siden!
Begär mönster af vårt garanterade solida siden från 90 öre till 13 kronor pr meter.
Specialitet: **Nyaste sidentyger för brud-, sällskaps-, och promenadtoaletten,** äfven kulörta och hvita.
Vi sälja i Sverige **direkt till privata** och sända de utvalda sidentygerna **tullfritt** och **franko** till bostaden.
Schweizer & Co., Luzern (Schweiz.)
Siden-Export. (D)

Aktiebolaget
C. O. Borgs Söner, Lund.
Fabriken anlagd år 1739.
Färgeri, Kemisk Tvättanstalt,
Ullspinneri, Väfveri, Garn- och Väfnadshandel.
Guldmedalj vid flera utställningar.
Vi rekommendera vårt rikhaltiga lager af alla slags garn, i såväl ull som bomull, ill billigaste priser i äkta, fornnordiska växtfärger, passande till
Konstväfnad i allmogestil.
Förfrågningar om lämpliga garnsorter och färger besvaras omgående och prof med prisuppgifter sändas på begäran.

Metallfabriksaktiebolaget
C. C. SPORRONG & C:o
23 Regeringsgatan 23
STOCKHOLM
Utför: förgyllning, försilfring, förnickling samt renovering af, antika och moderna metallarbeten.

HVARJE SPARSAM HUSMODER
bör efterfråga
"UNIONS" "Crême" och "Aptitgrädd."
Tillhandahålles hos hvarje välsorterad Köpman.

Agenter sökas!!! för försäljnig af **elektriska bälten.** Prof. nettopris och cirkulär sändas **gratis** och **franko.**
Adress: *Jéan Thonérfelth, Burseryd.*

Florence Wafers
BRAND
FÖRSÄKRINGS
AKTIEBOLAGET
FENIX
JAKOBSTORG

Nyhet!
Pasty Wafers
särdeles finsmakande
från
Göteborgs Kexfabrik.

Monteringar
af Läderplastik & Glödritnings- samt träsnideriarbeten fort, väl och billigast hos
OTTO GILLBERG.
ETUI- & PORTFÖLJFABRIK,
Kungl Hofleverantör.
36 Hamngatan, Stockholm.

För bröstsvaga!
A. Evans' Pensionat i Mörsil (Jämtland) rekommenderas. (942)

DEN SKÖNASTE PRYDNADEN
är Vackert Hår. Därför så vårda det väl och använd, på föreskrifvet sätt, Ziwertz Extrait Vegetal, som försäljes i Stockholm hos Herr C. F. Dufva, Herr Emil Nordström, Fru Elin Edlund, Jönköpings-Magasinet samt A. W. Nording och i Göteberg hos
Kongl. Hofleverantör J. A. Ziwertz.
(Nord. A. B. 13)

Kungl. Hofboktryckeriet
Iduns Tryckeri Aktiebolag
BOKTRYCKERI, LITHOGRAFI och KEMIGRAFISK ANSTALT
Utför allt slags tryck för såväl affärsmän som privatpersoner.
Ferm expedition. Förstklassigt arbete. Moderata priser.

Högsta elegans och snabbhet. Direkta vagnar. Restaurantvagnar. Sofvagnar. Endast **en tull-behandling.** Direkt anslutning i Berlin till Centraleuropa.
Kontinentrouten TRELLEBORG—SASSNITZ
2 turer dagligen i hvardera riktningen.
Vidare meddela: Stockholms Resebureau, Stockholm; Göteborgs Resebureau, Göteborg och Kontinentkontoret, Trelleborg.

Vid Hårstorps Hushållsskola
där äfven undervisning i väfnad och handarbeten meddelas börjas ny termin den 1 sept. med ledning af undertecknad. Vidare genom prospekt.
Hårstorp & Motala Verkstad.
(968) *Augusta Jakobson.*

Jag vilse gått på farans stig,
på sorgs och missmods vägar,
jag vacklat ren — men mötte dig,
som fyllt på nytt min bägar.

Du skänkte skämtets skimmerskum
som dryckens bästa råga,
det löste tungan, fordom stum,
att bikta och att fråga.
Du glädjens röda vin slog i
bekymren att förjaga,
hvars gyllne glans ännu står bi
likt lyckan i en saga.

Men du gaf mer! Din kärleks skänk
du vandringsmannen ägnat —
det var, som hade purpurstänk
uti pokalen regnat.
I hvarje droppe fanns en glöd,
som tjusade och brände,
och älskogs flamma, stark och röd,
sig i mitt sinne tände.

Nu bjuder du mig lyckans ro,
då brytes vandringsstafven.
Där Eros byggt vårt lugna bo,
dit flyr jag öfver hafven.
Ja, ren jag ser i drömskön syn,
hur lyckans år sig närma,
och mörka intill västerns bryn
sig alla sorger fjärma.

Ren morgonrodnaden vi se
på arlaskyar bäddas,
och ljusa stunderna oss ge
pokalen, hvilken bräddas
med älskogsdryckens heta brand,
som genom bloden strömmar.
Till kärleksrikets fagra strand
vi fly med våra drömmar.

LENNART HENNINGS.

AMATÖRFOTOGRAFER!

Kommen alltid ihåg Idun med lämpliga och trefliga bidrag för vår illustrationsafdelning! För hvarje fotografi, som införes i tidningen, betala vi ett arvode af 3 kr. för format intill 9×12 cm., 4 kr. för större format. Så snart en och samma insändare fått tio olika bilder antagna och införda i tidningen, utbetala vi dessutom till henne eller honom

en extra hederspremie på 25 kronor.

Ej använda fotografier återsändas endast om returporto medföljer.

Se för öfrigt närmare uppropet »Till amatörfotograferna» i Idun n:r 2 för i år!

TEATER OCH MUSIK

FINSKA FILHARMONISKA ORKESTERNS båda konserter härstädes i förra veckan gåfvos, oaktadt det stockholmska musiklifvets »saison morte» nu pågår som bäst, under mycket stor tillslutning från publikens sida.

De båda programmen, som upptogo idel alster af det moderna Finlands tonkonstnärer, ådagalade på det mest glänsande sätt, huru starkt nationella de finska komponisterna äro, och i följd däraf, hvilken egenartad skönhet och hvilket mäktigt känslolif deras verk afspegla.

Bland numren å den första konserten ådrogo sig särskildt J. Sibelius' originella och klangfagra Sinfonie (e-moll) samt A. Järnefelts sinfoniska dikt »Korsholm» den förtjusta publikens uppmärksamhet, medan å Hasselbacks-konserten R. Kajanus' Finsk rapsodi n:r 1 och Sibelius' härliga tondikt »Finlandia» tände hänförelsens eld i åhörarnes hjärtan.

FRU IDA EKMAN.

Fru Ida Ekman, född Morduch, föredrog mellan orkesternumren på ett ypperligt sätt några finska sånger.

De båda konserterna dirigerades alltigenom konstnärligt och pietetsfullt af direktör Kajanus, och fastän de akustiska förhållandena ej voro de allra bästa, fick man likväl ett starkt intryck af den stora orkesterns förmåga af ypperligt samspel och utsökt nyanseringskonst.

Konserterna afslutades med »Vårt land» och »Björneborgarnes marsch», som spelades på begäran, och till hvilka melodier publiken stående sjöng orden, sålunda bringande sina bröder finnarne sin ur hjärtat strömmande sympati och sitt tack för de fina konstnjutningarna.

Vi äro i tillfälle att å annat ställe i dagens nummer meddela vår läsekrets porträtten af de båda tonkonstnärerna J. Sibelius och R. Kajanus, till hvilka den kände finske musikkritikern, d:r K. Flodin, skrifvit biografisk text.

EN LITEN RÄTTELSE.

FÖRFATTAREN till den i Idun n:r 51 år 1897 införda uppsatsen: Thorilds »föremål» har rättat ett litet misstag på namn i artikeln »Mormor på Herrestad», införd i Idun n:r 26.

Den fru i Växjö, hos hvilken Elisabeth Eckhart sattes till uppfostran, hette icke Köhler, utan det var änkefru assessorskan *Gustava Köllner*, född Hindström, den i sin ungdom af Thorild besjungna »Nina», och hvilken hade en på sin tid mycket väl renommerad flickpension i nämnda stad. Hon afled först 1840.

Hofjuvelerare K. ANDERSON 1 Jakobstorg • STOCKHOLM •

Tandläkare Sven Hoffman,
2 B Uplandsgatan, n. b.
Hvardagar 10—3, helgdagar 12—1.
Obs.! Smärtfri behandling. Allm. Tel. 15437.

Tandläkare TOM von HALL.
— 15 Stureplan 15. —
Hvard. 10—2, 5—6. Helgd. 10—12.
Allm. Telefon 58 48.

Tandläkare Sjöquist
Drottninggatan 68, Stockholm.

Tandläkare G. W. Widfond
Drottningg. 74.
Artific. tänder fr. 2 kr. st., plombering m. m. Rikstel. 2754.

I Sjukgymnastik och Massage
börjar ny lärokurs den 1 nästk. okt.
Professor G. A. Unman,
Stockholm, *Biblioteksgatan 11.*

Kronisk Snufva och Svalgkatarr
behandlas med inre smärtfri massage (med instrument) af
Professor G. Cederschiöld.
Träffas hvardagar 2—4. *Engelbrektsg. 5.*

Doktor J. Arvedsons Kurs
i Sjukgymnastik, Massage och Pedagogisk gymn. (friskgymnastik)
i hufvudsak lika med Gymnastiska Centralinstitutets kurs för kvinnliga elever.
Kursen är 2-årig med början 1 okt.
Upplysningar och prospekt genom Doktor J. Arvedson, Stockholm.

Kurs i
Sjukgymnastik och Massage
gifves af medicine kandidat A. Kjellberg, legit. sjukgymnast. Prospekt på begäran. Adr.: Stockholm, Mästersamuelsgatan 64. Allm. tel. 667. (S. T. A. 74819)

Damhårarbeten.
Peruker, Benor, Flätor, Länkar m. m. i tusental hos Herr och Fru E. MALMBERG, 58 Klarabergsgatan 58.

PRIVAT FÖRLOSSNINGSHEM.
— Fru Elisabeth Olson, barnmorska. —
Klarabergsgatan 50, Stockholm.
Begär prospekt. Allm. telef. 117 23.

Obs.!
I naturskön, mindre landsortsstad kan en verkligt skicklig *kapp-* och *dräktsömmerska* erhålla mycket arbete.
Anvisning å bostad med billig hyra jämte närmare upplysningar lämnas reflekterande genom korrespondens med
C. J. LINDGREN & C:o,
Grenna.

O. A. Nilssons Advokatbyrå
Innehafvare:
O. A. Nilsson, Arthur Rockström,
Hofrätts e. o. notarier.
38 Stora Nygatan 38.
Allm. Tel. 2157. Rikstel. 2408.
Kontorstid 9 f. m.—4 e. m. Årsackord på förmånliga vilkor. Engelska och tyska talas. (S. T. A. 64263)

Foulard-Siden-Klädning kr. 12.60
och högre — 14 meter! — tillsändes porto- och tullfritt! Profver omgående; likaså af svart, hvitt och kulört »Henneberg-siden» från 65 öre till kr. 16.60 pr meter.
G. Henneberg, Siden-Fabrikant (k. och k. hofl.) Zürich.

Sommargäster!
Beställningar på alla brödsorter, såväl
Matbröd som Kaffebröd
mottagas till försändelse med de resp. ångbåtar, som anlöpa sommarnöjen i Stockholms omnejd.
C. W. SCHUMACHER,
Kgl. hofleverantör, Norrlandsgatan 17, Sthlm.
OBS.! Rekvirenter böra hålla korgar, som efter tillsägelse afhämtas.
Allm. telefon 5600. Rikstelefon 417.

Ärade Föräldrar.
»Allenburys» Food lämnar full ersättning för modersmjölken. Det är framställdt med fäst afseende på barnets utveckling och matsmältningsförmåga och då barnet efter, som det växer, behöfver kraftigare näring förekommer detta Food i 3 serier nämligen:
N:o 1 afsedt från födelsen till 3 månaders ålder.
N:o 2 afsedt från 3 till 6 månaders ålder.
N:o 3 (Malted Food) från 6 månaders ålder, äfvensom för svaga och af dålig mage lidande personer.
Säljes på apoteken samt i hvarje välsorterad speceri- och delikatess-affär i riket.
I parti genom A. W. HELAND, Norrköping, Rikstelefon 1191, och ADOLF AHLGREN, Gefle, Rikstelefon 1165. (G. 98528)

Oöfverträffad till frambringande af en vacker hud.
KALODERMA
• KALODERMA-GELÉE ❋ KALODERMA-TVÅL •
F. WOLFF & SOHN, KARLSRUHE.
Erhålles å Apoteken samt 1:sta klassens Parfymeri- o. Frisér-Affärer.

Lackbronstinktur "Ideal",
oumbärligt för hvarje hushåll
till förgyllning af tafvel- och fotografiramar, fogelburar, lampor, kandelabrar och dyl.
Pr sats (1 fl. tinktur, 1 paket brons, 1 porslinskopp och 1 pensel) 75 öre.
Återförsäljare häg rabatt.
STOCKHOLMS BOK- & PAPPERSHANDELS AKTIEBOLAG.
Östermalmstorg,
Stockholm.
(S. T. A. 74973)

Förstklassiga **Pianinon** och **Flygelar** efter Steinways nyaste system samt **Orgelharmonium** med pat. »pipton» och »pedalbas», belönade med **26 första pris** från in- och utlandet, tillverkas af
ÖSTLIND & ALMQUIST,
ARVIKA.
Lager och filialexpeditioner:
STOCKHOLM 50 Vasagatan 50, 1 tr. | GÖTEBORG 18 Västra Hamng. 18.

'Excelsiorkärran'
enda patenterade sportåkdon för barn. Ytterst elegant och solid. Exp. fraktfritt mot 15 kr. endast från
Tidaholms Bruks Aktiebolag,
TIDAHOLM.

KNEIPP BADEN BORG, NORRKÖPING.
Utmärkta resultat af sommarkurerna.
OBS.! De välgörande solbaden.

LEDIGA PLATSER.

LÄRARINNA, skicklig, helst exam., sökes till hösten att undervisa 3 flickor, 14—9 år, i trefl. hem i södra Dalarne. Svar med fullständiga uppgifter och rek. till »Godt hem», Iduns exp.

Plats för lärarinna

med undervisningsskyldighet i 1:a och 2:a klassernas läroämnen samt handarbete, är ledig vid **Hörby Samskola** att tillträdas den 1 inst. sept. Lön 300 kronor och allt fritt pr år. Ansökningar med betyg insändas inom 30 dagar till undertecknad, föreståndare, adr. **Kristineholm, Nyköping** intill den 18 juli, därefter **Hörby**.

Hörby den 30 juni 1900.
(981) G. A. HALLBECK.

UNG, bättre flicka från landsorten får plats 1 aug., mot fritt vivre, såsom hjälp och sällskap i tjänstemansfamilj med 2 mindre barn, i närheten af Stockholm. Svar till »Fru E.», Djursholm.

I FAMILJ på landet finnes plats 1 sept. för en lärarinna, som med vana, kraft och håg är kunnig att undervisa i alla svenska ämnen, språk, musik och handarbeten. Svar till »1900», Berg p. r.

FÖR EN BARNFRÖKEN, frisk, barnkär och pålitlig, blir plats ledig omkring den 1 aug. i akademisk lärares familj i Upsala. Svar torde sändas till »Fru W.», adress Dagsbergs prästgård, Norrköping.

Lärarinna.

För en undervisningsvan och skicklig lärarinna finnes plats den 1 inst. sept. att undervisa en 14 års flicka i franska, tyska och engelska språken, svenska ämnen och handarbete. Ej musik. De bästa referenser erfordras och torde jämte uppgift om ålder och lönevillkor fortast möjligt insändas under adr. »E. L.», Lannaskede Brunn.

FÖR VÄL REK., anspråkslös, arbetsam, ej alltför ung flicka, finnes plats till hösten (eller förut) hos läkarefamilj i stad i nedre Norrland. Sökanden skall åtaga sig vården af 5 små barn samt städning af deras rum. Rek. och löneanspråk torde snarast insändas. Adress »Läkarefru», Iduns exp. (989)

MASSÖS erhåller plats vid Rivièran. Svar med porträtt till »Massös», Iduns exp.

FLICKA af **god** familj, enkel och gladlynt, erhåller plats som **skrifbiträde** och sällskap i yngre ämbetsmannafamilj på landet. Svar med referenser och helst med fotografi, som återsändes, före den 28 juli till »Ämbetsman», Norrköping p. r.

FÖR EN ÄLDRE, fullt frisk, barnkär, pålitlig och stadgad flicka, som vill åtaga sig vården af en treårs gosse, finnes plats ledig nästa 21 oktober. Den sökande måste vara van vid barn samt om möjligt kunnig i sömnad och handarbeten. Svar med rekommendationer och fotografi torde insändas till Fru Elin Jeansson, Berga, Högsby.

LÄRARINNA SÖKES, kunnig att undervisa en gosse i andra klassen samt undervisa en 12 års flicka i musik, hvarå fästes särsk. afseende, och vanliga skolämnen. Betygsafskrifter jämte fotografi torde sändas under adress »R. B.» till Iduns exp. (983)

LÄRARINNA önskas för 10 års flicka och en 8½ års gosse, i godt hem, naturskönt läget nära järnvägsstation, ej långt från stad i Östergötland. Måste hafva genomgått åttaklassigt läroverk, vara något van att undervisa i pianospelning samt äga ett godt, vänligt och bestämdt sätt att behandla barn. Svar med betygsafskrifter, fotografi, rekommendationer och löneanspråk till »X. Z.», Iduns exp. (980)

En lärarinna önskas.

I en ingeniörsfamilj vid större järnverk, söskas för nästkommande läsår en lärarinna för 2:ne flickor, 7 och 9 år. Som lästiden dast blir 3 à 4 timmar om dagen, kan, om så önskas, tillfälle lämnas att under usmoderns ledning deltaga i hushållsgöromål. Undervisningsvana önskas samt ett godt och villigt sätt. Uppgift om lönepretentioner, betyg och referenser jämte fotografi torde sändas under adress »H., Värmland», Iduns exp. (979)

EN DAM, änka eller ogift, som kan och vill laga mat och självständigt leda mitt hushåll, torde med uppgift å löneanspråk skrifva till Freiherr Münchhausen auf der Auburg bei Neckarelz in Baden.

EN MEDELÅLDERS flicka eller barnlös änka, med godt lynne, rask och duglig, vant barnkär, sökes till att förestå hushållet för och handleda några barn i skoláldern. Reflekterande härå torde uppgifva namn och adress under märket »M. P.», Helsingborg p. r. under loppet af åtta dagar. Goda rekommendationer fordras. (1005)

Lärarinna.

I mindre hem önskas för 9 års gosse undervisningsvan lärarinna, som i mån af tid kan torde lämna någon hjälp i hemmet. Betyg, löneanspråk och fotografi insändes under adress »Lärarinna», Iduns exp. (1002)

Plats ledig.

Småskollärarinna, som genomgått elementarskola, sökes till instundande höstterminen för undervisning i samskola. Löneförmåner: 400 kr. kontant samt fri bostad och ved. Svar jämte betygsafskrifter torde sändas med det snaraste till Ordföranden i skolstyrelsen i Höör. (S. T. M. 51926)

MUSIKALISK GUVERNANT får plats på landet 2 mil från Sthlm. Lön 200 kr. Svar till »F. B.», Vallentuna.

God plats i utlandet.

I aktad, svensk familj, i närheten af Petersburg, kan bildad, huslig, helst musikalisk flicka, erhålla plats såsom lektris, sällskap och hjälp åt frun. För den, som står ensam i lifvet, yppar sig här tillfälle att erhålla ett godt och varaktigt hem. Lön 200 kr. jämte fri resa. Närmare upplysningar meddelar Fru B. Ljungh, Höör (Skåne)

EN UNG ENKLING

i goda ekonomiska omständigheter önskar en god och barnkär föreståndarinna för sitt hem, 3 söner och 3 inackorderade skolgossar. Ansökningar jämte betyg, referenser, fotografi och uppgift å lönevillkor torde benäget sändas till »B. O. S.», Iduns exp.

PLATS FINNES ledig för en i enklare och finare matlagning fullt skicklig hushållerska eller kokerska på ett större bruk i Värmland. Sökanden bör äga goda rekommendationer från förut innehafd dylik plats. Svar till »A. H.», Iduns exp., och bör den sökande insända betyg och uppgift på lönepretentioner. (915)

KUNGÖRELSE.

Befattningen såsom sjuksköterska vid Visby stads epidemisjukhus är ledig att tillträdas den 1 nästkommande augusti. Årliga lönen är 600 kronor jämte fri bostad, vedbrand och lyse samt 300 kronor för anställande af en tjänarinna. Sjukhuset har egen vaktmästare. Sjuksköterskan ansvarar för mathållningen för patienterna emot en krona om dagen för hvarje person. Skriftliga ansökningar, åtföljda af bestyrkta meritförteckningar och prästbetyg, böra ingifvas till Hälsovårds Nämnden inom den 15 nästkommande juli. Visby den 12 juni 1900.

På Hälsovårds-Nämndens vägnar:
C. EEN. (G. 99411)

ETT ENKELT, anspråkslöst hem i norra Dalarna önskas till nästa lästermins början en lärarinna för att undervisa 4 barn, 6—13 år gamla (däraf det äldsta för inträde i 6:te klass-elelementarläroverk för flickor), i vanliga skolämnen, språk, musik, teckning och handarbete. Den sökande bör vara van att undervisa, barnkär och road af sitt kall. Svar med fotografi och uppgift å lönepretentioner sändes till »N. O.», Transtrand.

LÄRARINNA får plats i enkel familj på landet för att undervisa 3 ne barn om 6 och 9 år uti vanliga skolämnen, språk och musik. Svar med betyg, uppgift å referenser samt löneanspråk sändes till fru W. Arp, Brunsholm, Enköping.

I OFFICERSFAMILJ önskas lärarinna för 2 barn. Vidare genom Norra Inackorderingsbyrån, Mästersamuelsgatan 62, Stockholm. Kl. 11—3.

Sjuksköterskeplats.

För en sköterska, som genomgått fullständig elevkurs vid större sjukhus samt tjänstgjort minst en månad vid epidemisjukhus, finnes plats i **Halmstad** att tillträda den 1;ste nästa oktober. Tjänstgöring hufvudsakligast inom länets landsbygd och företrädesvis vid epidemiska sjukdomar. Lön: 600 kronor pr år. Egenhändigt skrifven ansökan, afskrift af betyg och rekommendationer samt prästbetyg insändas före den 1:sta nästkommande september till förste provinsialläkaren P. Söderberg, adress Halmstad. (G. 15384)

En ung dam med elementarbildning,

ägande **afgjord fallenhet** för affärslifvet, kan erhålla förmånlig plats i större pappers- & missionsbokhandel. Ansökan åtföljd af fotografi och rekommendationer, uppgift om ålder etc. sändes under adress »Pappers- & Missionsbokhandel», poste restante, Norrköping. (G. 15317)

EN FLICKA MED GOD UPPFOSTRAN, snäll och pålitlig, erhåller plats i Göteborg att sköta och hafva vård om två barn, 3 och 5 år; måste äfven vara villig deltaga i inom hemmet förefallande göromål. Hälst önskas någon som förut haft hand om barn. Ansökningar, åtföljda af fotografi och rekommendationer, sändas till »Å.», Alingsås, p. r. (G. G. 3914)

BARNFRÖKEN

önskas för 2:ne barn om 3½ och 2 år. Den sökande bör vara barnkär, frisk och gladlynt, samt äga vana vid att underhålla och vårda barn. Företräde har den, som genomgått Kindergarten. Svar sändes till fru **Signe Næss**, Sundsvall. (G. 15355)

HUSHÅLLERSKA.

Att förestå hushåll för tjänare och handtverkare vid större gård sökes en duglig och vid landthushåll van, pålitlig och arbetsam person. Svar jämte betygsafskrifter och rekommendationer insändas till Ryfors Brukskontor, adr. Mullsjö. Platsen skall tillträdas nästa 24 oktober. (G. 99759)

KVINNLIGA BITRÄDEN.

Tvänne arbetssamma, i räkning och skrifning fullt kunniga, driftiga och ordentliga flickor erhålla **god anställning** i landsorten för utvägning och emottagning af gods. Svar med uppgift å referenser samt fotografi till »B.» under adress S. Gumælii annonsbyrå, Stockholm. (G. 99777)

ENKEL, anspråkslös bättre flicka, stadgad, kunnig i matlagning och att på egen hand förestå ett mindre hushåll kan påräkna god plats och anses som familjemedlem hos familj boende å vackert beläget ställe intill stad. Svar med om möjligt fotografi samt uppgift å löneanspråk sändes till fru E. F—f pr. Borås.

UNDERVISNINGSVAN lärarinna kan få plats i familj på landet för att undervisa tvenne mindre gossar. Svar med betyg och löneanspråk torde sändas till fru B. Lind, Refteled.

EN SNÄLL och anspråkslös bättre flicka, frisk och hurtig samt barnkär, erh. instundande höst plats att biträda med vården af trenne barn samt sömnad. Insänd referenser, fotografi och löneanspråk i bref märkt »Barnvän 100», under adress S. Gumælii annonsbyrå, Stockholm. (G. 99805)

GOD tillgång å platser för lärarinnor och hushållskunniga flickor finnas å Nya Inackorderingsbyrån, Brunkebergsgatan 3 B. Etabl. 1887. (G. 3679.)

VÄRDINNEPLATS är ledig hos enkeman med en gosse om 12 år. Fordringar: medelålder, mildt sinnelag, huslig samt elementarbildning. Svar med lönepretentioner, referenser och fotografi torde snarast sändas under signatur »X. O », Iduns exp.

UNDERVISNINGSVAN

och musikalisk lärarinna önskas för 2:ne flickor om 12 och 7 år. Poste restante »W.» Lista. (G. 3677)

Hushållerska,

medelålders, som är fullt kunnig i såväl gröfre som finare matlagning samt bakning och för öfrigt kan förestå ett större landthushåll, finner 24 inst. okt. anställning. Betygsafskrifter, fotografi jämte löneanspråk insändes under adress »Landthushåll», Moheda, p. r. (1010)

En bättre tjänarinna

med goda betyg (helst fleråriga) kunnig i matlagning, villig att tjäna ensam, får till hösten förmånlig plats i barnlös familj, (3 personer), om anmälan göres till direktör Ålström, Östersund. **Lön 200 kronor.**

PLATSSÖKANDE

I GODT HEM på landet eller i stad, önskar ett fruntimmer med gladt och trefligt sätt att komma, som är villig betala för sig, därjämte gärna deltaga i förefallande göromål. Goda referenser. Vidare meddelas om svar genast sändes till »Villig 1900», Iduns exp. (976)

EN UNG, förlofvad, bättre flicka, som i vinter tänker uppehålla sig i landsortsstad, önskar några timmars sysselsättning om dagen som tidsfördrif i en hushållsskola. Har genomgått en 5 månaders kurs i Stockholm, stor håg för matlagning, och är mycket rask, villig och arbetsam. Svar med uppgift om läge och öfriga förhållanden torde sändas till Iduns exp., märkt »Tidsfördrif».

SOM VÄRDINNA söker van, bild., stadg. flicka, nu eller framdeles, plats. Goda rek. Svar till »Anna», Iduns exp.

EN ENKEL, anspråkslös 30 års flicka, af god familj, söker plats i bättre hus som hjälp åt husmodern. Kunnig i enklare matlagning, bak och sömnad. Små pretentioner. Svar till »E. M.», Falun p. r. (996)

EN UNG, anspråkslös lärarinna, frågar härmed, om någon vänlig familj ville mottaga henne i sitt hem under ett par veckor. Är kunnig i klädningssömnad, har genomgått lekkurs, är villig att vara till största möjliga hjälp. Svar till »Tacksam», Iduns exp. f. v. b.

UNG FLICKA, som genomgått elementarläroverk och småskoleseminarium, önskar till hösten plats i skola eller familj att undervisa minderåriga, helst flickor. Tacksam för svar vore »E.», Kristianstad p. r.

EN UNG FLICKA, som genomgått elementarläroverk och småskoleseminarium samt har goda rek. från förut innehafda platser, önskar till hösten plats i familj att undervisa minderåriga i vanliga skolämnen. Svar emotses tacksamt till »E. S.», Nora p. r.

EN BÄTTRE, anspråkslös flicka önskar plats, att mot fritt vivre gå frun tillhanda. Önskar blifva ansedd som medlem af familjen. Svar emotses med tacksamhet märkt »2, Fagerås, p. r. (1001)

EN UNG, BILDAD FLICKA önskar plats (helst på landet), som sällskap och hjälp. Svar emotses tacksamt af »Ordentlig», Trollhättan, p. r.

EN UNG FLICKA, som genomgått åttaklassigt elementarläroverk, önskar till hösten plats i enkel familj att undervisa minderåriga barn i vanliga skolämnen, språk, musik och handarbete. Svar till »20 år», Oskarström, p. r.

I GODT HEM önskar ung lärarinna mot fritt vivre vara till sällskap och nytta under ferierna. Utm. betyg och ref. Svar till »Genast», Iduns exp.

PLATS, helst på landet, sökes af en 28 års bättre flicka, kunnig i såväl enklare som finare matlagning, bak, handarbete, sömnad och för öfrigt i alla inom ett ordentligt hushåll förekommande göromål. Eger vana att sköta barn. Fullt kompetent att på egen hand förestå och sköta ett hushåll. Moderata lönepret. Svar till »Pligttrogen», Iduns exp. f. v. b. (999)

EN i matlagning, bakning, syltning, sömnad handarbeten m. m. kunnig, bildad ordentlig flicka söker ptats. Svar till »Idog», Iduns exp. f. v. b.

EN FLICKA, van vid husliga sysslor, önskar plats i familj nu genast, att hjälpa till med matlagning, bakning, dukning, sömnad m. m. Rek. finnas. Svar, märkt »Guty», Ner. Alleh. annonsk.

UNDERVISNINGSVAN LÄRARINNA i alla ämnen, språk, musik, handarbete. Mycket energisk, godt sätt jämnt lynne, söker pl. Sv. »Språktalande», S. Gumælii Annonsbyrå, Sthlm. (G. 3680.)

GUVERNANT, musikalisk, som genomgått småskoleseminarium, med flerårig praktik och goda betyg, söker plats till hösten. Svar till »A. 22», Helsingborg p. r. (G. 15285.)

GUVERNANTPLATS sökes af undervisningsvan ung flicka, som genomgått 8 kl. läroverk och sedan haft plats som guvernant. Undervisar i vanliga skolämnen, språk, musik och handarbeten. Svar torde godhetsfullt sändas till »B. 1900», Halmstad p. r. (G. 15301.)

HUSFÖRESTÅNDARINNEPLATS

hos aktningsvärd ungkarl eller enkling sökes nu eller till hösten af anspråkslös bättre flicka med flerårig vana vid dylik plats. Bästa rekommendationer från nuvarande husbonde. Svar till »Praktisk och plikttrogen», Filialen af Sv. Telegramb. Annonsafd. Helsingborg.

I HUSHÅLLSGÖROMÅL, såsom matlagn. bakning, syltning, sömnad, kunnig söker bildad flicka plats. Praktisk, sparsam, plikttrogen. Svar »Glad och vänlig», S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm.

1:a KLASS KAPPTILLSKÄRERSKA

med mångårig praktik äfven i pälskappor, söker plats till höstsaisonen. Svar till »AB. 1900» under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm. (G. 3634.)

PLATS sökes af ung, skicklig handarbetslärarinna eller i brist däraf i famlj att undervisa emot fritt vivre och någon lön. Svar till »Blekingsflicka», Karlskrona Veckoblads kontor. (S. T. A. 75193.)

EN UNG FLICKA af god familj önskar grundligt lära hushåll genom praktiskt deltagande i alla inom ett större hem på landet förekommande sysslor. Fritt vivre önskas. Närmare upplysning genom Fru Hélène Welinder, Svalöf. (953)

EN UNG flicka af god god familj kan från september få helinackordering i familj där inga andra inackord. finnas. Svar »God familj», Iduns exp.

I GODT, välbeläget hem i södra Dalarne, erhåller en välartad, begåfvad flicka hel inackordering för att deltaga i undervisning med husets dotter i 4:de kl. kurs, språk o. musik. Svar med refer. till »Hem», Iduns exp.

FÖR 8 ÅRS FLICKA (stadsbarn) önskas för längre tid inack. med omsorgsfull tillsyn och vård i enkel, allv. präst- eller annan lämplig familj å landet. i hvilken tillfälle gifves att erhålla underv. tills. med jämnåriga. Svar med billigaste pris pr år snarast till »Parentes», postkontoret Stockholm I. (S.T.A. 15042)

EN VÄL rekommenderad 14 à 15 års flicka kan få inackordering samt undervisning tillsammans med jämnåring å välbelägen landtegendom. »C. H.» p. r. Arboga.

I EN VÄNLIG familj, där duglig lärarinna finnes, önskas inackordering för en 12-årig flicka, som jämte egna finge deltaga i undervisningen. Svar till »E. W.», Örebro, poste restante.

Använd vid

Lackning af buteljer

Monténs Vaxlack

Finnes hos hrr speoerihandlande.

UNGA FLICKOR,

som efter slutad skolgång önska utbilda sig i språk etc., finna angenämt hem och god undervisning i **Pensionat v. Schenck**, Marburg, Hessen. Unga flickor, som sedermera ämna ägna sig åt undervisning, mottagas för nedsatt afgift Ny termin 1 sept. Prospekt på begäran. Ref. fröken W. Löfholm, Norrköping, fröken Gustafva Holst, Helsingborg. (943)

Utställningen, Paris.

Komfortabla rum, med eller utan inackordering, hos respektabel dam. Prima referenser. Tio min. från utställningen. Engelska talas. M:elle Hodges, 27 Avenue Carnot, Paris. (928)

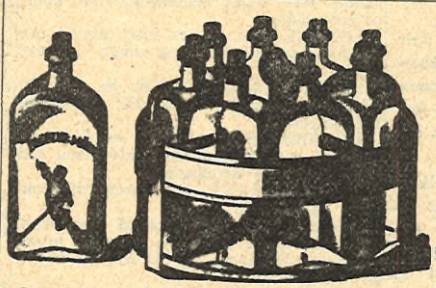

MED anledning af »Clematis» värdefulla uppsats i Idun för d. 10 febr. »Om farorna vid barns uppfödande med komjölk», få vi härmed som fullt jämförlig med alla förekom. utländska apparater framhålla:

BABY

SVENSK DIFLASKAPPARAT

rekommenderad af professor Medin. Apparaten kostar komplett med 8 flaskor och kokkärl ——— kr. 6: —
Dito utan kokkärl ——— » 3: 50

Med hvarje apparat följer »Kortfattade regler för späda barns uppfödande med komjölk» af professor O. Medin.

Apparaten, som redan vunnit särdeles stor spridning äfven i grannländerna, är, utom af professor Medin och d:r Carl Flensburg i Idun för den 2 mars 1892, förordad af e. o. professor W. Pipping i Helsingfors och d:r Chr. Døderlein i Kristiania m. fl.

Säljes i parti hos hrr G. Abramson & C:o, Stockholm och **i minut** hos hrr Alb. Stille, Ch. O. Werner, Josephsson & Ågren, Sandgrens bosättningsmagasin, Kuntze & C:o, Numa Peterson, Åkerholmska bosättningsmagasinet samt alla apotek i Stockholm.

I Göteborg i Ch. O. Werners filial. **Dessutom å de flesta apotek i riket.**

JOH. LUNDSTRÖM & C:o.

Stenkol, Cokes,

1:a maskinkrossad **Anthracit,**

bästa bränsle för **illuminationskaminer** och **värmenecessärer.**

Carré-Briketter

för kokspislar, kakelugnar, strykugnar m. m.

Allm. tel. 22 88. Kontor: *22 Skeppsbron 22.* Rikstelefon 427.
Allm. tel. 60 19. Försäljning: *5 Strandvägen 5.* Rikstelefon 22 20.
Allm. tel. 61 98. Filial: *1 Parmmätaregatan 1.* Rikstelefon 20 12.

Begär Sörmans nyss utkomna illustrerade priskurant

jämte Tennis-regler på Svenska och Engelska språken.

Gratis och franko.

JOHN SÖRMAN

Magasin för engelska och franska varor,

4 Regeringsgatan 4.

Gahnelit
för munnens, svalgets och hudens m. m. vård
tillverkas under kontroll af professor CARL SUNDBERG.
Öfverfettad
Gahnelit-tvål.
Ny, pillerad tvål,
gör huden fin och mjuk.

KÖKSALMANACK

Redigerad af MATHIOLA.

FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 15—21 JULI.

Söndag: Buljong med ostsmörgåsar; gös med musslinssås; fläskfilet med katrinplommon; jordgubbar med frusen grädde.

Måndag: Färsk oxbringa med stuvade sockerrötter; smultron och mjölk.

Tisdag: Köttsoppa med klimp; stekt ål, marinerad.

Onsdag: Dillkött på kalf; filmjölk.

Torsdag: Grönsoppa; engelsk pudding.

Fredag: Stekt kalflefver med spenat; kall saftsoppa med skorpor.

Lördag: Stekt sill med smör och färsk potatis; smultronkräm med mjölk.

RECEPT:

Kokt gös med musslinssås: Gösen kokas rund i fiskkittel, men måste noga passas att den ej blir för mycket eller för litet kokt: när fenorna lätt lossa, är den färdig. Såsen kokas på följande sätt: I en kastrull röres 200 gr. smör och 100 gr. mjöl tillsammans; litet vatten påspädes, en half tesked Liebigs köttextrakt, något citronsaft och tre äggulor tillsättas och kastrullen sättes i vattenbad. Röres tills det tjocknar (är det för tjockt, spädes med litet vatten). Såsen silas och man blandar den med 3 matskedar till skum slagen grädde. Vill man krydda den med senap eller någon annan skarp krydda, går det mycket väl an.

Fläskfilet med katrinplommon: I en vacker fläskfilet, eller karré, borrar man in urkärnade katrinplommon, hvarpå fileten stekes som vanligt, brynes och öfveröses med sin sås som spädes med gräddmjölk.

Marinerad ål: Den rensade, flådda och sköljda ålen ingnides med salt och får ligga så en timme. Aftorkas med duk, stekes i smör och upplägges på läskpapper att det mesta flottet får afrinna. Så mycket ättika, utspädd med litet vatten, som fordras för att betäcka ålen, kokas en kvarts timme med schalottenlök, hel peppar ett par lagerblad och några citronskifvor, hvarur kärnorna uttagits. Då detta kallnat slås det öfver ålen, som får ligga däri en half dag, eller öfver natten.

Engelsk pudding: Hvetebröd, befriadt från skorpan, uppväges och 150 gram däraf blötes i mjölk och röres i med smör smord kastrull till en stadig gröt. Så fort den lossnar från pannan, aflyftes denna, och gröten uppslås i fat att kallna. Nu röres 250 gr. smör till skum och däri blandas efterhand 8—10 ägg, det finrifna skalet af en citron, 125 gr. strösocker, lika mycket russin, hälften så mycket korinter och sist det kokta brödet. Massan lägges i smörad och mjölbeströdd servett och kokas en timme i ångan af kokande vatten. Serveras med vinsås.

Smultronkräm: Två tredjedels liter färska smultron sönderkramas väl med finstött socker efter smak och kokas i malmgryta med två tredjedels liter friskt brunnsvatten några minuter. Passeras genom fin sikt och sättes åter på elden. När det nu kokar, ivispas 2 matskedar i vatten uppblött potatismjöl och vispas flitigt, att krämen ej klimpar sig. Upphälles i glasskål och garneras på följande sätt: då krämen blifvit kall, belägges den med vispad grädde, därpå lägges ett hvarf friska smultron, väl insockrade, så åter ett hvarf grädde och sist smultron. Serveras med söt grädde (ej vispad).

Kongl. Hofleverantör
Winborgs
Ättika Senap
FABRIKS-MÄRKE
Lefverpastej.

LÄKARERÅD

ENHVAR af Iduns läsarinnor äger att å denna afdelning erhålla fria läkarråd. Förfrågningar insändas till redaktionen med påskrift: »Till Iduns läkare».

EN GUMMA. Som man ej utan undersökning (af hjärta, mage, o. s. v.) kan känna orsaken till detta, så kan man ej heller gifva råd. I alla händelser bör ni laga att ni har jämn (ej hård) daglig afföring.

WIRA. Beror det blott på blodbrist, så har ni intet annat att göra. Önskligt vore måhända dock, att ni finge tillfälle att rådfråga ögonläkare.

SVAG KARAKTÄR. I detta fall finnes helt säkert ej anledning att oroa er hvarken i ena eller andra afseenden.

27-ARIG KULLA. Tvätta 2—3 gånger dagligen med en lösning af 10 gram carbolsyra, 5 gram borax på 400 gram vatten. Förtär 3—4 veckor blott mjölk, mjölkmat, ägg, färsk kokt fisk och kalfkött.

HANNA. Ingnid hvarje kväll en salva af 1 gram ichtyol, 15 gram lanolin, 5 gram flytande paraffin.

EN HALTANDE. Ni behöfver helt säkert massage minst en månad till.

MÅNGÅRIG PRENUMERANT. Nej, de måste aflägsnas genom operation (för öfrigt mycket enkel).

TANT URSULA. Se svar till 25-åring i n:r 7.

EN 30-ÅRING. Se svar till 25-åring i n:r 7.

EN 55-ÅRING bör om möjligt, vända sig till specialist (»öronläkare»); eljes torde nog intet vara att göra. Se i öfrigt svaret till 23 år 1) i n:r 7.

DAGMAR. Han bör till ännu längre skötas med lokal behandling hos kompetent läkare.

LOTTEN. Det finnes intet medel att få fett att afsätta sig mera på ett ställe än ett annat.

31-ÅRIG SMÅLANDSTÖS. Se svar till 23-år 1) i n:r 7. Ljungskile, Lyckorna, Stenungsön.

GÖTEBORGSKA. Gurgla er året om tre gånger dagligen med saltvatten (en tesked till ett dricksglas).

PRENUMERANT. Se svaret till tacksam här nedan.

INGEGJERD. 1) Beror på nervositet. Tag vid dessa tillfällen 2 gram bromnatrium till natten. 2) Är hjärtat friskt, är ingen fara.

TACKSAM. Stryk morgon och afton på ett tjockt lager af följande salva borsyra 1 gr., ichtyol 1 gr., zinkoxid, stärkelsemjöl, vaselin, lanolin, af hvardera 10 gram. Rengör med olja (ej vatten) 3—4 gånger i veckan.

OKÄND LANDSORTSBO. 1) Se svar till Signe i n:r 6. 2) Ingnid hvarje kväll glycerin.

D:r —d.

FRÅGOR

ENHVAR af Iduns läsarinnor äger att å denna afdelning framställa förfrågningar rörande husliga eller andra angelägenheter till besvarande af läsekretsen. Äro frågorna af den art, att de rätteligen höra hemma i annonsafdelningen, intagas de dock icke.

N:r 673. Skulle någon vilja gifva oss anvisning på några nätta teaterpjeser (gärna en smula allvarliga) för 5 à 7 personer, dock ej mer än 2 herrar.

De tre gracerna.

N:r 674. Vore tacksam få veta, om ett tyskt frimärke från 1872 samt svenska 12-öres frimärken kunna ha något värde.

Anna V. 1879.

N:r 675. Vill någon vara god upplysa mig om det kan finnas bot för höftsjukan? Jag har en dotter, som lidit däraf i flere år. Hon har sökt läkarehjälp, men utan resultat. Har hört sägas, att det finns personer, som kunna taga höften i led, men vet ej namn eller adress på någon sådan person.

Bekymrad moder.

N:r 676. Vill moster Emma upplysa mig om, huru jag skall få en fullständig beskrifning på fyrskaftade Örebrotäcken? Har ej sett sådana förut.

Eda.

N:r 677. Vill någon säga mig, hvarifrån man direkt kan få de utmärkt vackra och stilfulla skånska spetsarna, som så synnerligen väl lämpa sig för utstyrslar? De finnas hos Handarbetets vänner, men jag antar, att det skulle vara billigare att få dem direkt från tillverkningsorten.

Okunnig upländska.

N:r 678. Finnes någon tidning, som lämnar ersättning för uppsatser i bunden och obunden form, mest små berättelser ur folklifvet? Finnes ingen byrå, där man kunde få lämna manuskript till granskning och där införandet i någon tidning eller tidskrift sedan efter godkännande kunde ombestyras?

Lyssnare till gamla »låtar».

N:r 679. Vill någon säga mig hvad »Estena mia suanita» betyder? Är det spanska?

Violet.

N:r 680. Kan någon upplysa tvänne unga flickor om hvar det vore lämpligast att resa i Tyskland på cirka 14 dagars tripp. De hafva tänkt först besöka Berlin på några dagar, men hvart skola de sedan ställa färden för att få se några vackra platser?

Sara och Märta.

N:r 681. Kan någon lämna mig några upplysningar om klimat-, natur- och lefnadsförhållanen i staden Topeka, Kansas, U. S. A. vore jag mycket förbunden.

Intresserad.

N:r 682. Hvad skall man göra vid blankskinnsskor, så att de ej spricka och så att de behålla glansen?

Vivan.

N:r 683. Ett fruntimmer, som ägnar sig åt maskinstickning, frågar hvar i Stockholm man kan afyttra dylika arbeten.

N:r 684. Vill någon godhetsfullt upplysa mig om, huruvida det är mycket svårt att lära sig måla på porslin, om man efter slutad kurs kan påräkna arbete, samt om arbetet är lönande? Ifall förkunskap i teckning erfordras, hvar skall man lämpligast inhämta sådan? Jag äger några timmars ledighet hvarje dag, och liksom jag har intresse för dylikt arbete samt god smak skulle jag gärna vilja ägna mig däråt, om det lönar sig och ej är allt för svårt och dyrt att lära.

Stockholms-prenumerant.

N:r 685. Jag har en ljusgrå sommarkappa, som jag råkat få regnfläckar på. Hur skall jag bäst kunna borttaga dem?

Bekymrad.

N:r 686. Hvad skall jag göra åt min treåriga ficus, på hvilken bladen gulna och falla af? Brist på god jord är ej orsaken, och lagom stor kruka har den.

Jos. B—r.

N:r 687. Hvad fordras för att blifva anställd i en bankinrättning? Skall skriftlig ansökan inläggas, och huru?

Carola.

N:r 688. Har författaren Henrik Wranér, som skrifvit så många roliga folklifsskildringar, aldrig gifvit ut något dikthäfte? Jag har sett många strödda dikter af honom i tidningarna, och tror mig minnas att han en, om icke två gånger, fått någon utmärkelse af Svenska Akademien. Om någon diktsamling finnes, hvad heter den och hvad kostar den?

Läslysten landsortsfru.

N:r 689. På hvad sätt skall jag fördrifva myror från min trädgård? Det finnes sådana i hardt när otrolig mängd och de skada blommor och plantor.

Violet.

N:r 690. Finnes det någon, som förmedlar egendomsköp åt till Sverige inflyttande finnar ester och lifländare, och hvem?

Officer.

N:r 691. Anhålles förbindligast att få veta kyrkoherden Otto Hallbäcks adress.

En af Iduns prenumeranter.

N:r 692. Skulle någon vilja vara god och rekommendera någon verkligt god pension för unga flickor (i Sverige)?

En för svar mycket tacksam.

N:r 693. Vill någon, som genomgått Siljansnäs hushållningsskola i Dalarna, upplysa undertecknad om hur mycket det kostar i månaden eller för ett halft år?

Lilla lifvet.

N:r 694. Med hvem var kapten Carl Carlsson Svinhufvud (af ätten Svinhufvud i Vestergötland) fader till Lorentz Svinhufvud, kapten vid Vestgöta Dals regemente gift? Svenska adelns ättartaflor och kamreraren Fryxells Värmlands släktbok stämma ej öfverens. Se Fryxell: Svinhufvud och Anrep: Svinhufvud och Thomsson. Hvad är bekant om honom för öfrigt?

Tori.

BARNÄNGENS antiseptiska
Vademecum.
Nutidens yppersta * * * * toalettmedel.
Oskadligt. Välsmakande. Äger största antiseptiska värde. Är mångsidigast gagneligt. Blir i längden billigast.

SVAR

ENHVAR af Iduns läsarinnor uppmanas liflgt att till inbördes nytta i mån af förmåga besvara insända frågor. Svaren insändas till redaktionen, och angifves alltid tydligt nummer å den fråga de gälla. Åt de tre af våra läsarinnor, som under årets lopp tillfyllestgörande besvarat det största antal frågor, komma vi som en uppmuntran att vid dess slut utdela tre pris, hvartdera bestående af 25 kronor. Fördenskull bör en hvar, som insänder svar, alltid underteckna med samma signatur.

N:r 429. Att skydda möbler mot mask och mal. Man stryker ett tunt lager tjära på bakväggen af möblerna, naturligtvis blott där denna består af omåladt trä, eller där stoppade möbler på baksidan äro beklädda med shirting eller oblekt tyg.

Tordis Uggla.

N:r 431. Här ett par medel mot frost: I. Det angripna stället ingnides starkt med en lösning af kamfer (1 del) och terpentinolja (10 de'.). Därefter smörjer man på vanlig tjock terpentin, och fötterna eller händerna insvepas i en yllelapp. Klådan skall då snart försvinna. II. Ett utmärkt medel mot frostknölar är rå, skuren lök, hvilken lägges på som omslag. Redan efter några dagars förlopp äro frostknölarna försvunna.

Tordis Uggla.

N:r 462. Kongl. Gyttjebad- och Brunnsanstalten Loka behandlar företrädesvis rheumatiska lidanden. Intendent och överläkare: lifmedikus d:r Emil Jacobson (adr. Birger Jarlsgatan 4, Stockholm). kamrerare: hofkamreraren O. Carlstedt (adr. Grythyttehed). Ett gyttjebad kostar på 1:sta klass 1:50, och tages att börja med hvarannan dag. Restauratris: fru Bergenheim, Stockholm. Frukost, middag och supé serveras i de rymliga restaurationslokalerna vid småbord till ett pris af 2:85 kr. pr dag. Inskrifnings- och läkareafgifter äro för fyra veckor 26 kronor. Pris för ett rum under fyra veckor: 40 kronor t. o. m 120 kronor. Bad- och sänglinne samt handdukar böra medföras.

Tordis Uggla.

N:r 472. Höga, uppstående, stärkta kragar äro modernast på tvättblusar.

Tordis Uggla.

N:r 475. Broby hushålls-skola är mycket renommerad. Adr.: fr. E. Gadd. Broby-Kristianstad.

Karla Rönne.

N:r 488. Jag känner ej till s. k. scoms, men utmärkt goda graham-skorpor bakas af sju och ett half kilo godt graham-mjöl och två och ett half kilo godt vanligt hvetemjöl samt ett kilo godt smör; däraf göres i vatten en mera hård deg med tillsats af litet pressjäst. Degen får jäsa och bakas till längder, som gräddas i mera varm ugn. Skäres till skorpor, fåras och torkas väl.

Maija 42 år.

N:r 489. Händerna tvättas dagligen i salvievatten eller flere gånger om dagen i vatten, hvari man tillsatt litet vinstenssyra eller alun.

Karla Rönne.

— Ett afkok på timjam (den vilda timjan) är ett godt medel mot såväl hand som fotsvett, hvilken ju kan vara mycket generande. Hvarje afton tager man 3—5 af dessa växter, häller en half liter kokande vatten öfver dem och blandar en half tesked stött alun däri. Man låter det stå hela natten för att draga, och nästa morgon häller man bort vattnet och tvättar händer och fötter däri. Därmed bör man fortsätta under någon tid, så skall man nog märka bättring, och först då man blifvit alldeles bra, upphör man med kuren.

Tordis Uggla.

N:r 504. Se mitt svar n:r 385 i Idun för i år.

Tordis Uggla.

N:r 510. Jag har i flere, ja tiotal år, lidit af snufva och försökt härda mig med kalla afrifningar, Kneipp-kurer o. s. v. Det har dock ej hjälpt. Nu har jag i 3—4 års tid begagnat luftbad enligt d:r Lahmanns metod. Bäst är att rekvirera boken »Das Luftbad» af doktor Lahmann, Dresden, Weisser Hirsch. Doktor Lahmann har äfven utgifvit en broschyr »Die innere Nasenmassage» (oder »Die beste Behändlung von Nasen- und Halskrankheiten»). — Börja genast med luftbad! Man kan göra det i sitt rum, om man ej har tillfälle att taga luftbaden ute. Till en början klär man af sig till 10 min., och sedan kan man taga dem t. o. m. en timme.

Maija 42 år.

— En tesked kamferpulver hälles i en mera djup än vid skål, och denna fylles till hälften med kokande vatten. Öfver skålen anbringas en trekantig strut, hvars öfre spets afklippes, så att näsan får plats i hålet. På detta sätt inandas man 10—15 minuter den varma, kamferhaltiga vattenångan. Detta förfaringssätt upprepas med 4—5 timmars mellanrum, och t. o. m. den envisaste snufva måste gifva med sig. Vanligtvis försvinner den redan efter tre gångers inandning.

Tordis Uggla.

N:r 532. Nya Hushållsskolan, Västra Trädgårdsgatan 19, Stockholm. Kursen börjar 1 augusti och omfattar 4 och en half månader, men elever mottagas äfven på kortare tid. Prospekt och vidare upplysningar meddelas af föreståndarinnan, fröken Hedda Cronius. Är personligen bekant med flere unga flickor, som besökt skolan och varit synnerligen nöjda med resultatet.

Tordis Uggla.

N:r 536. En smal löpare af kläde ser mycket fint ut. Lysduk och tvättyg är naturligtvis mera fördelaktigt, men kläde är vackrare.

Karla Rönne.

N:r 537. Mjuka mandelmusslor: 9 ägg vispas med gulor och hvitor hvar för sig, under en timmes tid. Sedan iröres 8 gram söt- och 40 gr. bittermandel, 300 gr. socker och till sist 120 gr. potatismjöl. Massan hälles genast i formar, hvilka blott fyllas till hälften och gräddas i lagom varm ugn. Duga ej att gömma. Mjuka pepparkakor: En half liter sirap uppkokas med 75 gr. socker, 1 sked kanel, 1 sked ingefära, 2 skedar finskurna pomeransskal och litet nejlikor. Massan hälles i ett fat och får kallna under omrörning. Sedan iröras 2 deciliter smält smör och 3 deciliter grädde, vispad med 5 äggulor. 700 gr. godt hvetemjöl blandas väl med 4 strukna teskedar jästpulver och iröras sist i sirapen. Man lägger genast ut af degen små plättar på en smord plåt, gräddas strax i ganska varm ugn. Hålla sig länge goda, lagda mellan papper i glasburk.

Karla Rönne.

N:r 544. Försök med benzoetinktur, som blandas i vatten och hvarmed fläcken fuktas.

Karla Rönne.

N:r 563. Aktiebolaget C. O. Borgs Söner, Lund; D. J. Elgérus, Örebro; Lundy skönfärgeri och kem. tvättanstalt, Göteborg m. fl.

Tordis Uggla.

N:r 569. Se Sveriges rikes lag: Giftermålsbalk, 2 kap. Om dem, som äktenskap med hvarandra ej bygga må.

Tordis Uggla.

N:r 571. Häll vatten hvari ni upplöst litet tvål, öfver blomkrukorna, så kryper masken upp, och ni kan med lätthet borttaga den.

Tordis Uggla.

N:r 572. Väl mogna vinbär rensas, krossas väl, få under jämn omrörning koka 10—15 minuter, upphälles i silpåse att självrinna. Följande dag påsättes saften med lika vikt socker öfver svag eld att mycket långsamt uppkoka. Vid den långsamma uppkokningen bildas pektinsyra, som stelnar vid afsvalning. Kokas massan häftigt, stelnar den aldrig. Kokningen fortsättes sakta under 10—15 minuter, omröres noga, skummas väl, upphälles i små burkar eller for-

Aktiebolaget Lindells Möbelfabrik,
f. d. Joh. Aug. Lindell & Söner.
— Kongl. Hofleverantör. —
Möbler i alla moderna stilsorter.
Möbler i renässans, roccoco, Louis XVI och empire.
Skicklig möbelarkitekt. Måttliga priser.
Vid inrättande af nytt hem eller ombildande af gammalt infordra alltid ritningar och kostnadsförslag från
Aktiebolaget Lindells Möbelfabrik,
NORRKÖPING.

FREJA-MAGASINET
C. E. LAGERSTRÖM
18 Humlegårdsgatan 18,
29 Drottninggatan 29,
18 Götgatan 18.
BLUSAR
af Siden, Bomull och Ylle i rikt urval till lägsta pris.

Huru mångfaldiga föremål finnas ej i ett hem, som genom tvättning eller färgning kunna blifva fullt prydliga och återfå sitt fraicha utseende. Hvarje dam- eller herrbeklädnad låter sig som regel renoveras. Mattor, möbeltyg gardiner, draperier täcken filtar, pälsverk m. m. kunna också med fördel tvättas eller färgas hos Örgryte Kemiska Tvätt & Färgeri Aktie-Bolag Göteborg. Gör ett försök, och Ni skall se detta utfaller öfver förväntan.

Köp Edra Visitkort

hos

John Fröberg, Finspong.

Agenter antagas.

Illustr. priskurant gratis, ej franko.

mar af glas, förut uppvärmda och sköljda med konjak. Då geléet kallnat, pålägges i konjak doppadt vaxpapper och burkarne öfverbindas med pergamentpapper. Håller sig i flere år.

I. S. H. F. P.

N:r 572. De afrepade bären kokas först med rödvin och något litet vatten, tills de börja spricka; saften urpressas och väges och kokas med lika vikt socker till gelé. Vill man hafva klarare färg därpå, tages en tredjedel röda vinbär med. Ofvanstående rec. har jag läst i »Iduns hjälpreda» och har jag alltid funnit den vara god och tillförlitlig.

Tordis Uggla.

N:r 574. På Sabbatsbergs sjukhus fästes ej afseende vid sköterskornas trosbekännelse. Troligen får ni där genomgå en halfårs elevkurs från 1 november till 1 maj. Vänd er till fru Ida Geier. Sabbatsbergs sjukhus.

Abel.

N:r 580. Kan ni få en bildad flicka i st. f. piga, bör ni skatta er lycklig, ty då har ni, på samma gång ni får edra sysslor uträttade, en liktänkande själ att tala och utbyta tankar med.

Tordis Uggla.

NÅGOT OM HÅRETS VÅRD.

Hur kommer det sig, att nu för tiden så många, både män och kvinnor, klaga öfver dåligt hår och söka råd därför? Man talar om mikrober äfven i detta fall, hvilka skulle innästla sig i hårbottnen. Det må i sin mån befinnas riktigt. Men mikroberna skulle här som i andra åkommor ej få fast fot och skada, om de ej förefunne lämplig jordmån.

Orsaken till svag hårväxt, hårets tidiga affallande eller gråmande beror dels på huru håret skötts i barn- och ungdomen eller på kroppskonstitutionens tillstånd i det hela, om frisk och sund eller svag och sjuklig. Det är här ungefär som i fråga om ren och vacker hy. Laga att kroppen funktionerar i alla riktningar normalt, så återkommer med hälsan en förcättrad hy! Jag har erfarit på mig själf, att grått, nästan hvitt hår återgått till normal brun färg på jämförelsevis kort tid genom dietisk inverkan.

I fråga om hårets vård i barn- och ungdomen har det nu i lång tid varit så att säga ett mode att kortklippa håret. Man har förmenat sig stärka hårväxten därmed, enär håret verkligen till en tid synes bli rikare däraf. Det skadar dock i längden. Man ser ju, att i allmänhet kvinnornas hår, som vanligen icke kortklippes, icke så fort faller af, ej heller så tidigt gråna som männens. Håret är ett rör, som genomflytes af en oljaktig vätska, utan tvifvel tjänande både som näring och färgmedel. När håret klippes, blir hårröret (-stråret) öppetstående och vätskan förflyktigas. Genom oftare klippning och isynnerhet kortklippning, som anstränger hårväxten, blir dess kraft uttömd och vid framskridnare ålder, blir håret torrt, faller af eller gråner. Detta inträffar dock vid helt olika åldrar hos olika individer beroende på anförda omständigheter.

Men man kan motverka olägenheten af hårets öppnande vid klippning genom att medels svedning sluta hårtopparne. Detta sker med en brinnande vaxstapel, som föres öfver de mot kammen samlade hårändarne. Denna behandling är amerikansk (praktiseras af en frisör i Göteborg, som kommit från Amerika, och en i Stockholm), och den borde införas hos alla frisörer. Amerikanarne ha troligen lärt konsten af indianerna. För åtskilliga år sedan läste jag i ett arbete, hvars titel jag för tillfället ej erinrar mig, att indianerna aldrig klippa håret, utan sveda det, och de lära vara försedda med utmärkta peruker.

Hår, som visar benägenhet att falla af, bör behandlas på följande sätt. En till två gånger i veckan, i flesta fall hvarannan dag tvättas hufvudet med citronsaft eller en blandning af en half à en äggula med lika lika kvantitet matolja och citronsaft (först röres äggulan väl sönder, hvarefter oljan och citronsaften tillsättes under omröring), med därpå följande eftertvättning med ljumt vatten och aftorkning samt massering af hufvudet. Sådan torr massering kan för öfrigt med fördel användas dagligen med ingnidning af något (högst obetydligt) olja t. ex. mandel-, mat- eller kokosolja. Massagen stärker hårbotten, upplifvar hårrötterna, så att de bli i stånd att upptaga ny tillförd näring. Om håret gått ut, men rötterna ej äro döda, kan därför genom sådan behandling ny tillväxt af hår uppkomma.

Äfven hår, som sällan klippes, vill med tiden klyfva sig i ändarne, hvilket medför samma olägenhet som klippning. Barns och kvinnors hår, äfven om de tillåtas växa långt, böra därför emellanåt svedas i topparne, liksom männen efter hvarje klippning skola låta så göra.

Att förvandla grått hår till förutvarande färg är kanske i de flesta fall lika svårt som att sätta en aln till sin längd. Det kan i enstaka fall gå på dietisk väg, såsom i mitt eget, som ofvan nämndes. Jag hade fört en något knapp vegetarisk diet och öfvergick till en särskildt vald diet af kött, vissa närsaltrika grönsaker och frukter. Men därför att A. på en viss diet vann resultatet ändrad hårfärg, är icke sagdt att B. skulle vinna samma resultat på samma diet, ty deras nutritionsrubbning kan vara olika. Naturligtvis kan hårfärgen ej ändras på inre konstitutionell väg vid framskriden ålder. Vid 60—70 år är det naturligt att få urblekt hår.

Till hjälp för dem, som gärna önska ändra sin hårfärg, skall jag här meddela ett recept. Medlet heter äggolja, och hvar och en kan bereda det själf. Som bekant innehåller äggulan mycket organiseradt svafvel, som besitter förmågan att mörkfärga, likaväl som mineralsvaflet. Silfverskedar bli, som man vet, mörka vid äggätning.

Äggoljan beredes på följande vis:

Man värmer äggulan i varmvattenbad, tills den blir fast, hvarpå den lägges i en påse och pressas emellan ett par värmda plåtar. Den urpressade oljan filtreras genom värmt läskpapper.

Med denna olja bestrykes håret lätt efter behof, alltefter som det är torrt eller behöfver färg.

I senare tid har man gjort försök att på elektrisk väg färga hår, och det skall ha lyckats. Man löser i vatten något oxiderande ämne, fuktar håret, kammar med en metallkam, vid hvilken batteriets ena pol är fästad och den andra bak i nacken. Den elektriska strömmen förbinder nu det oxiderande ämnet med håret, och det får småningom den färg man önskar. Huruvida någon proberat experimentet här i landet, vill jag låta vara osagdt. Jag skulle knappt tro det. Vi äga inga vetenskapligt bildade specialister i hårläkekonst.

Förebygga är bättre än årslånga kurer. Vanligtvis försummar man i yngre åren att sköta håret likaväl som tänderna, och så fördärfvas båda. Först när det begynner vara försent, tänker man på dem, d. v. s. man är i själfva verket själf skuldlös. I barn- och ungdomen är det föräldrarne, som skola öfvervaka vården och se till, att barnet får en kraftig organism med på vägen genom lifvet samt kännedom om, hur den skall skötas såväl i allmänhet som i detalj.

Sm.

Salsmattor

med bårder

af extra tjock korklinoleum med obetydliga fel.

Storlek	Som kostat	Bortslumpas till
2×2 mtr	16 kronor	8 kronor
2×2½ »	18 »	9 »
2×3 »	20 »	10 »

mtr extra tjock Korklinoleum i utsökta mönster samt enfärgade till golfbetäckning, som kostat 6: 50, bortslumpas till 3: 75 pr mtr.

Lavoarmattor, 67×125, som kostat 3 kr., bortslumpas till 1: 60 pr st.

ZEDERFELDT & HANSEN,

5 Observatoriegatan 6, Stockholm.

Specialité:

* * * **Glas- och Porslinsserviser.**

Profver & prisuppgifter på begäran.

G. Johanson.

Kosta Glasmagasin.

24 Regeringsgatan 24

TIDSFÖRDRIF

CHARAD.

»Nu är det för galet,» så ropar en gäs',
»Jag äter ej mera hos Eder på månad,
Ty magen far illa det känner jag bäst,
Och kassan den blifver helt enkelt ju rånad.
Nog är jag med tarflig mitt andra helt röjd.
Och icke i otid jag brukar att gräla,
Men nu har Er snålhet allt hunnit sin höjd,
Min bästa mitt första är detta mitt hela?

FELIX.

LOGOGRYF.

Har du under sommarkvällen
Drömmande i gräset hvilat,
Sett hur månens ljusa strålar
Genom trädens kronor silat,
Sett hur dimmorna uppstiga,
Lik en rök från insjöns yta
Och i hvirflande kaskader
Emot månens strålar bryta.
Då din barndoms sagofyllda
Drömgestalter sig förena,
Sväfvande med mjuka dimman
Uti månskenskvällen sena.

Gissa hvad man ser i kvällen,
Om blott fantasi man äger,
Hufvudordet detta är ju,
Och jag mer ej därom säger.
Låt oss nu från dimman rycka
Hvad, som skira floret höljer,
Och den lätta drömgestalten,
Sig ej mera för oss döljer

Först då ett räkneord vi ha,
Och sen en fisk, som smakar bra.
Hvad försiggår i »kamrarna»,
När rundt kring bordet man spatserar,
Och frågan halfhögt diskuterar?
Se'n kommer liten drömgestalt,
Som dansar, sväfvar öfverallt.
Och ännu en, som säges bo
I rosen, får man sagan tro.
Så finnes något, som hör till
Den finska bastun, om man vill
På rätta sättet den serverа.
Så ha vi ock ett kvinnonamn,
För oss ju viktigt nog, minsann!
Så ock ett fyrbent älskligt djur,
Helt lifligt, glädt till sin natur.
Sen vatten likt ett böjligt »band»,
Som genomskär vårt fosterland.
Så kommer farkost, passar till
Att ro i »kandet» om man vill.
Hvad hette fågeln e' fick följa
Med Fritjof uppå hafvets böljа?
Ett positivets tillbehör
Rätt vigtigt huru man den för:
Vet du, hvad småbarn helst vill göra?
Hvad kan en karaktär förstöra?
Hvad kallas springgossen i boden?
Och trädgårdspojk' som sköter jorden?
För mannen vara passar föga:
Sist tvänne trädslag vackra, höga —
Nu har jag mer ej ord att säga
Du får nu saken öfverväga.

R. A.

OMKASTNINGSGÅTA.

1) Ösjedretel, stad i Sverige;
2) Lutgca, flod i Afrika;
3) Trak yntah, plats i Dalarne:
4) Lifcanda fruntimmersnamn;
5) Negurn, land i Europa;
6) Ibir esin, förvisningsort·
7) Losa nom, mansnamn.

Begynnelsebokstäfverna bilda namnet på en känd kompositör.

A. N.

ANAGRAM.

1) kärl, 2) riktning 3) i fruntimmersveckan, 4) om hösten

E. O. N.

FYRKANTGÅTA.

»Säg, älskade flicka, hvarför är du ej såsom förr?
Jag då ej behöfde mitt första till ditt hjärtas dörr.»
»Nu mitt andra du käre,» sade flickan så fager,
»Ej någon annan din plats i mitt hjärta nu tager,
Men lofva att aldrig mitt tredje, ty lyckan då går
I mitt fjärde, och kärleken flyger bort i ungdomens år.

DUBBEL-ARITMOGRYF.

	1	2	3	4
1	7	8	4	6
2	9	16	5	12
3	6	16	9	4
4	16	8	1	15
5	14	7	9	1
6	3	11	1	9
7	6	4	14	2
8	16	9	4	15
9	14	6	10	4
10	4	11	12	14
11	16	1	13	4

Orden lästa från vänster till höger betecknа: 1) stötande, 2) Alltid olämpligt, 3) Lösegendom, 4) Innevånare i Europa, 5) Djur, 6) Romersk kejsare, 7) Handelsvara, 8) Hvad församlingen understundom behöfver, 9) Hem, 10) Namn ur sagan, 11) Hårdt att vara.

Orden lästa från höger till vänster betecknа: 1) Båt, 2) Handelsterm, 3) Vägledare, 4) uppfinning, 5) Behöfligt i storm, 6) Ej trefligt att vara 7) Bokbindarterm, 8) Lika hur det än vändes, 9) Hvad solen plär göra, 10) Ett af de fyra ståndеn, 11) Nyttigt att hafva gjort.

Siffrorna i raden 1) lästa uppifrån och ned, bilda namnet på en mycket anlitad inrättning.

MOSTER LISA.

METAMORFOS.

S			×		R
t	×		×		u
u		×		×	s
g	×	×		×	k
a					a

Huru kan genom 4 mellanord bildas »ruska» ur »stuga»? Mellanorden bildas på så sätt att för hvarje gång utbytas 2 bokstäfver. Hvilka bokstäfver som skola utbytas utmärkes genom stjärnor. Omflyttning af bokstäfverna är ej tillåten. Mellanorden äro: 1) Ett slags båt. 2) En lärdomsanstalt. 3) Lat. namnet på en blomma. 4) Ett renhållningsredskap.

AJAX.

Köp 4711 Eau de Cologne

(Ohne und mit Zerstäuber.)

DEN ÄR DEN ÄKTA, STARKASTE, VARAKTIGASTE, MEST UPPFRISKANDE OCH STÄRKANDE

Begär alltid märket 4711 och refusera imitationer.

Försäljes uti alla välsorterade parfymerier. — Generalagent i Sverige för Parfumerie 4711, Köln EMIL BOSTRÖM, *Norrlandsgatan 29,* Sthlm.

Stomatol-Tandpulver, Stomatol-Tandpasta,

äga förmåga att rena tänderna samt bevara deras blanka naturliga utseende utan att angripa emaljen. (C)

GEOGRAFISK BOKSTAFSGÅTA.

Tag 9 a, 1 b, 2 d, 4 e. 4 g, 5 i, 1 k, 4 l, 1 m, 6 n, 1 o 1 p 6 r, 2 s. 2 t. 3 u 1 v. 1 å och bilda däraf 8 geografiska ord, hvilkas begynnelsebokstäfver bilda namn på en stor upptäckare och slutbokstäfverna namn på infödingarne i en världsdel. Orden äro: 1) ö vid Italiens västkust, 2) rikt land i Asien, 3) en af de danska öarna. 4) Kanton i Schweiz, 5) stad i Spanien, 6) ett furstendöme i Syd-Europa, 7) folkslag i mellersta Europa, 8) stad i Norge.

C. G.

LÖSNINGAR

TILL TIDSFÖRDRIFVET I N:R 27.

CHARADEN: Tå-la-mod.

LOGOGRYFEN: Pegasus.

FORTTAGNINGSGÅTAN: Kristina Nilsson: bita, böja, klo kalla unga klåda hvita, verk, vika tro värden, vinna, anda, bercende längta.

KRONOGRAMMET: 1) Milan, 2) Dumas, 3) Cyrus 4) Cato 5) Cardell, 6) Hjo.

MDCCCC 1900.

DOLDA NAMNEN: 1) Nantes, 2) Laholm, 3) Arboga, 4) Atén 5) Tibet, 6) Hjo.

DIAMANTGÅTAN: 1) D 2) ras. 3) ranka, 4) Danmark 5) skatt, 6) art, 7) k.

ARITMOGRYFEN: De vågräta raderna: 1) anagram, 2) Alkmaar, 3) Almeria, 4) karolin, 5) takisar, 6) skorpor, 7) oxelbär. De diagonala raderna: almosor. Marocko. De ord, som bildas af hörnbokstäfverna: Mora Roma. Amor. arom.

HJULGÅTA: Florens-Dalarne. Ekrarne: 1) Finland, 2) Larissa, 3 Overyssel. 4) Ravenna, 5) Equador, 6) Nördlingen, 7) Sacerre. Feriерien: 1—2 Ferrol, 2—3 Livorno, 3—4 Ocher, 4—5 Rhone. 5—6 Eugen, 6—7 Nimes. 7—8 Scorf.

BREFLÅDA

»EN SOM HAR RÄTT ATT BÄRA OCH ÄR STOLT ÖFVER SITT GAMLA NAMN» beklagar sig öfver den i Iduns svarafdelning förekommande signaturen »Tordis Uggla». »Under signaturen Tordis ensamt torde ni lika väl kunna erbjuda Iduns alvelenhetspris och låta edert ljus lysa för prenumeranterna», skrifver insändaren. Ja, hvad säger nu Tordis?

V. G. Som Iduns ordinarie Pariskorrespondent redan behandlat samma ämne, kunna vi ej ha nöjet begagna oss af eder uppsats.

L. P. För omoget!

LILLA SKÄLMUNGEN. Frågor angående brefväxling intagas ej i frågoafdelningen.

FRIDA. Annonsen kostar kr. 1:50 pr gång.

REDAKTIONEN.

Ren honung

1. 35 kg.

Saffran, Anis, Fenkål, Kummin, Kardem., Kanel, Mandel, Vanilj, Cedro-, Bittermandel-, Pomerans- och Vaniljolja m. fl. essencer, Jästpulver, äkta Kanel, Senap, Succate, Pomerans- och Rosenvatten, allt bästa varor och billigaste priser hos

WILH. BECKER,

Kungl. Hofleverantör,

5 Malmtorgsgatan 5.

STOCKHOLM. (4)

Husmödrar! Spara

är lösen för hvarje husmoder med en begränsad hushållspenning!

Huru göra en verkligt stor besparing? Jo, använden i Edra hushåll **Pellerins Margarin, Göteborg,** som är *bäst, drygast* och *billigast!*

Den, som behöfver siden,

torde rekvirera profver af vårt med de sista nyheterna rikhaltigast sorterade lager i svarta, hvita och kulörta sidentyger till blusar, bal-, sällskaps- och promenad-toiletter.

Försändas direkt till privatpersoner meter- och styckevis till fabrikspriser.

E. Spinner & C:i,

förr J. Zürrer's Sidenfabrik, Zürich.
Grundlagd 1825.

Sparkasseräkning

5 proc. ränta.

Nordiska Kreditbanken

8 Drottninggatan 8

Mynttorget 4 Drottningatan 102

Hosta,

hals- och bröstkatarrer

öfvergå vid bristande vård och användande af overksamma medel icke sällan till svårare kroniska sjukdomar. Ett godt behandlingsmedel till förekommande häraf är D:r P. Häkanssons Salubrin, om det användes enligt beskrifning till värmande omslag, gurgling och inandning; fördelaktigast och bäst är att för inandningen använda Salubrininandningsapparat.

Allmänheten varnas mot efterapningar af fabrikatet.

Utlåtande om Mellins Food.

Herr Axel Lennstrand, Gefle.

Härjämte sändes fotografi af min lille gosse, Sven, 1 år 8 mån., som de senaste 8 månaderna **uteslutande uppfödts med »Mellins Food»** och är det mig ett nöje att vitsorda detta födoämnes **utmärkta egenskaper,** enär lille Sven, då han började förtära »Mellins Food», var ganska svag och klen, men **nu alldeles tillfrisknat.**

Högaktningsfullt
EMY HALLENGREN,
född Söderström.

MELLINS FOOD är analyseradt af Professorn vid Karolinska Institutet i Stockholm, Grefve *K. A. H. Mörner,* hvilken om preparatet lämnar de bästa vitsord. »Mellins Food» är använndt af bland andra det *Engelska Konungahuset* samt *Kejsarinnan af Tyskland,* hvilken senare om preparatet lämnat ett erkännande intyg.

Prof af MELLINS FOOD sändes *gratis och franko* på begäran från **Axel Lennstrand,** Gefle. MELLINS FOOD finnes på apoteken samt hos alla väl fournerade specerihandlare.

Vid

Vinslöfs Kvinnliga

Slöjd- och Hushållsskola

— belägen vid Vinslöfs station å Kristianstad-Hessleholms Järnväg —

börjas den 1 nästk. november ny lärokurs, som fortgår till den 15 oktober 1901 med 2 månaders ferier, fördelade på vinter- och sommarmånaderna.

Läroämnena äro: **damastväfnad, fornnordisk väfnad, opphämta, rosengång, klädsöm, linnesöm, lappning, stickning, stoppning, knyppling, makramé, broderi, schattérsöm, stärkning, strykning, förbandslära, sång** samt **enklare** och **finare matlagning.**

Årsafgiften är 25 kronor med 10 kronors förhöjning för dem, som önska deltaga i hushållsskolekursen. Skolan är genom sitt fördelaktiga läge inom Vinslöfs municipalsamhälle, sina nya och rymliga lokaler samt framförallt genom sina dugliga lärarinnor en af de bästa i sitt slag, hvilket också framgår däraf, att skolan upprepade gånger vid utställningar erhållit första pris för sina tillverkade arbeten.

Prospekt erhålles på begäran. Anmälningar emottagas och rum anvisas af **kantor S. J. S. ERMAN.**

Styrelsen.

Läs och tag vara på ofvanstående annons! (S. T. M. 51848)

Holmqvist Skrif-, Språk- och Handelsinstitut, Göteborg.
10 speciallärare.
Begär program. (S. T. A. 010069)

MACK'S

PYRAMID-

Glans-Stärkelse

erkändt bästa i handeln.
Fås öfverallt i Paketer à 10, 20 & 50 öre.
H. Mack (Fabr. af Mack's Dubbel-Stärkelse) Ulm v. D.

Nyaste & finaste **Parfym** för näsduken

Perles d'or

Wilhelm Rieger,
Frankfurt a/M.

Finnes i alla finare parfymaffärer.

Drick ej så mycket

oblandadt kaffe, som alldeles förstör Eder, utan blanda det med **Stockholms Kaffe-Aktiebolags** berömda **Intubi kaffe,** som gör kaffet godt, **helsosamt,** välsmakande, ytterst drygt och billigt samt **förhindrar kaffeförgiftning.**

Paketer à 25 och 10 öre i alla Speceri- och diverseaffärer. OBS. att firmans namn, **Stockholms Kaffe-Aktiebolag,** är tryckt å alla paket, ty **endast dessa** äro verkligt äkta.

Fru Örns Atelier,

STOCKHOLM,
19 Tunnelgatan 19.

Specialité: Kappor, Promenadkostymer, Brudutstyrslar.

Londoner-, Pariser-, Wiener-mode.

Elegant. Välkändt.

Banyuls Trilles.

Ett aptitgifvande, magstärkande vin, afsedt för konvalescenter och svaga personer i allmänhet. Rekommenderadt af många hrr läkare.

Pris pr butelj kr. 3,50 hos

Högstedt & C:o,
Stockholm, *32 Regeringsgatan*

Slasktrattar

och slaskhinkar kunna mycket väl hållas lika snygga och prydliga som andra köksk ärl, om man bara ville begagna sig af **Lagermans Kraft-Skur-Pulver,** som säljes hos alla herrar speceri-, diverse- och järnkramhandlare i riket. Ende tillverkare: Kraft-Tvål-Fabriken, Jönköping.

Margarin-Aktiebolaget Zenith,

Malmö.

Zeniths Margarin står främst i smak och arom.
Af såväl **Gräddmargarin** som **vanlig Margarin** tillverkas flera qvaliteter.
Uti **Zeniths Margarin** ingå inga tekniska preparat.
Använd uteslutande **Zeniths Margarin.**

Kontant 540,000 Kronor

fördelade i **8,223** vinster på

50,000, 10,000, 5,000, 1,000, 500, 100, 50 och 20 Kronor.

utlottas den 1 November 1900. Pris för lottsedel ***10 kr.,*** till landsorten mot ***insänd likvid vid hvarje rekvisition åtföljd af 40 öre*** (till rek. porto och dragningslista). Hela behållningen tillfaller Nordiska Museets Byggnadsfond.

Nordiska Museets Lotteri,

Fredsgatan 32, Stockholm.

(G. 99648)

Allm. 868 4736 — Riks 179.

Olaus Olssons Kolimport-A.-B.

Stockholm.

1:ma ANTHRACIT.

Hushållskol. Cokes. Marie-Briketter.

Skånes Enskilda Bank

uthyr i sitt brand- och dyrkfria

Förvaringshvalf

fack mot årlig hyra af 20, 25, 35, 75 kronor, beroende på storleken.

Nya Hushållsskolan,

Västra Trädgårdsgatan 19, Stockholm,

hvilken började sin verksamhet år 1881, afser att meddela **bildade** flickor undervisning och öfning i enklare och finare matlagning, bakning, syltning och inläggning af grönsaker, finstrykning samt öfriga inom ett hushåll förekommande göromål, för att sålunda sätta dem i stånd att på praktiskt sätt *förestå* egna eller andras hem.

Skolan har varit besökt af 1,300 elever.

Hvarje kurs omfattar 4½ månader. Elever mottagas äfven på kortare tid.

Ny kurs börjar den 1 nästkommande augusti.

Prospekt och vidare upplysningar meddelas af

Fröken Hedda Cronius,
Föreståndarinna.

Bästa Syltsocker.

Tanto Bitkross

(Hushålls-Socker)

finnes till salu hos de flesta Herrar Specerihandlande i Stockholm och Landsorten. (S. T. A. 74708)

Ljungskile

(omfattande Ljungskile och Berg)

Klimatiska kurort och hafsbadanstalt i Bohuslän, billig, berömd för sin naturskönhet, förordad i medicinska tidskrifter.

Öppen 1 juni—1 september. Läkare: t. f. provinsialläkaren med. lic. **Arvid Westman.**

Prospekt portofritt från kamrerarekontoret (S. T. A. 09804)

Sv. Panoptikon

Stockholm.

*** Största sevärdhet. ***

Bankaktiebolaget

Stockholm—Öfre Norrland,

Drottninggatan 6.

Hushållsräkning 5 %.
Kassafack till 15, 20, 25 kronor.

Aktiebolaget

Sundsvalls Handelsbank,

Gustaf Adolfs torg 14,

godtgör å Sparkasseräkning ———— 5 proc.
(G. 94245)

Depositionsräkning

Räntegodtgörelse 5½ proc.

Aktiebolaget

Stockholms Diskontobank

Hufvudkontor: **REGERINGSG. 1**
Afdelningskontor: **HÖTORGET 8.**

Sparkassa 5½ proc.

Aktiebolaget

Stockholms Privat-Assistans.

Bank- & Hufvudkontor
16 Regeringsgatan 16.

Inteckningsbolaget.

— Stockholms Inteckning-Garanti-Aktiebolag —

Hufvudkontor: ***Malmtorgsgatan n:r 1,*** öppet 10—3.
Afdelningskontor: ***Biblioteksgatan n:r 13,*** öppet kl. ½10—3.
Depositionsränta ———— 5 proc.
Upp- och Afskrifningsränta —— 3 »
Sparkasseräkning (vid Afd.-kont.) 5 »

På kapitalräkning å 6 mån. uppsägning godtgöres Bankens högsta depositionsränta och tillämpas vid inträffande ränteförändring den nya räntesatsen omedelbart utan föregående uppsägning. (S. T. A. 68017)

Fru Sofia Larsson, Jönköping.

"ÖRTMIXTUR" för magsjukdom.

Har rönt exempellös framgång. Flera tusen människor välsigna den. Rekommenderas af läkare och barnmorskor. 6 fl. på en sats kosta 4: 40 pr sats. Sändes på järnväg mot efterkraf, på båtar endast då den är förut betald. Uppgif den sort, som önskas. Endast hel sats sändes.

N:r 1. Hellösande för kronisk förstoppning, magkatarr m. m.

N:r 2. Halflösande för magsyra, kolik, gallsten m. m.

N:r 3. Bindande för tarmkatarr, diarré m. m. — Jönköping i januari 1899.

Återförsäljare för Sthlm Ernst Folke Karlaplan 1. Allm. 5730. Riks 3016.

***Sofia Larsson,** Östra Storgatan 63, Jönköping.* Rikstelefon

---

Tidaholms Fantasimöbler,

rikhalt. urval i fornnord. stil. Fullst. rumsmöblemang utföras i alla olika variationer efter order. Mod. mönster för glödbränn. o. kollorering uppläggas, glödbränn. verkställes. Begär prisuppgifter från ***Tidaholms Bruks Aktiebolag,** Tidaholm.*

(Försäljningsmag. Beridarebansg. 27, Sthlm.)

C. O. PETERSSON,

WIRSERUM,

rekommenderar sin tillverkning af alla sorters finare

Ekmöbler.

Illustrerade priskuranter på begäran.

Wirserum i maj 1900.

C. O. PETERSSON.

Rikstelefon & telegrafadress **Hultsfred.**